

Διημερίδα:

**Η πρόκληση της ανοικτής εκπαίδευσης
Η επόμενη μέρα**

30-31 Μαΐου 2020

Επιμέλεια

Νικόλαος Τζιμόπουλος

Παναγιώτης Αγγελόπουλος

Ιούνιος 2020

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	2
Επιτελική Σύνοψη	3
Απολογισμός	5
Εισαγωγή	5
Σκοπός της Ημερίδας	5
Θεματολογία	6
Δομή	6
4 διαδοχικά θέματα στρογγυλής τράπεζας σε ένα κανάλι μετάδοσης σε ένα κανάλι μετάδοσης την Κυριακή 31/5.	6
Παράλληλες συνεδρίες/εργαστήρια/εισηγήσεις σε δύο κανάλια μετάδοσης την Κυριακή 31/5	6
Ολομέλεια Σάββατο 30/5	6
Συνεδρίες στρογγυλής τράπεζας Κυριακή 31/5	10
Εξ αποστάσεως στην Πρωτοβάθμια και Επιμόρφωση εκπαιδευτικών	10
Εξ αποστάσεως στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Αξιοποίηση των ανοικτών τεχνολογιών	12
Εξ αποστάσεως στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	15
Συνεδρίες Εργαστηρίων παρουσιάσεων, Αίθουσα 1, Κυριακή 31/5	17
Συνεδρίες Εργαστηρίων παρουσιάσεων, Αίθουσα 2, Κυριακή 31/5	22
Συνεδρία Ολομέλειας, κλείσιμο διημερίδας.	26
Τηλεκπαίδευσης κληρονομιά: Από τις ανησυχίες στις ευκαιρίες που επιλέγουμε	26
Στατιστικά	31

Επιτελική Σύνοψη

Στις 29-31 Μαΐου διοργανώθηκε από την ΕΕΛΛΑΚ, η Διημερίδα(<https://elearnconf.ellak.gr/>) με τίτλο: **“Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: η επόμενη μέρα. Η πρόκληση της ανοιχτής εκπαίδευσης”**. Η διημερίδα πραγματοποιήθηκε υπό την [αιγίδα](#) του Υπουργείου Παιδείας, ενώ στη συνδιοργάνωση συμμετείχαν η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης ([ΕΘΑΑΕ](#)), το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ([ΙΕΠ](#)) καθώς και [Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα](#) από όλη την Ελλάδα, η εκπαιδευτική κοινότητα eTwinning και η εκπαιδευτική κοινότητα Scientix. **Η θεματολογία της διημερίδας κάλυψε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης ενώ το πρόγραμμα περιελάμβανε 5 συνεδρίες και 19 εργαστήρια που πραγματοποιούνται παράλληλα σε 3 διαφορετικές εικονικές αίθουσες**. Η διημερίδα συμπεριλάμβανε την Ολομέλεια το Σάββατο 30/5 με χαιρετισμούς και επίσημους προσκεκλημένους ομιλητές σε ένα κανάλι μετάδοσης, 3 διαδοχικά θέματα στρογγυλής τράπεζας σε ένα κανάλι μετάδοσης (παράλληλα με 2 συνεδρίες εισηγήσεων/εργαστηρίων) σε ένα κανάλι μετάδοσης την Κυριακή 31/5, 2 Παράλληλες συνεδρίες/εργαστήρια/εισηγήσεις σε δύο κανάλια μετάδοσης την Κυριακή 31/5 και τέλος έκλεισε με ένα στρογγυλο τραπέζι ολομέλειας όπου συζητήθηκαν οι εργασίες των δύο ημερών, προτάσεις, προβληματισμοί και συμπεράσματα τα οποία συνοψίζονται σε

- Στήριξη της Δημόσιας εκπαίδευσης και των Δημόσιων υποδομών - Δημόσιων Δικτύων
- Αξιοποίηση των ανοιχτών προτύπων στην εκπαίδευση, ανοικτά σχολεία σε ανοικτές κοινωνίες, υποστήριξη των ανοιχτών τεχνολογιών και της δημιουργίας και χρήσης ανοικτού εκπαιδευτικού περιεχομένου και ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων.
- Υποστήριξη των κοινοτήτων μάθησης και επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών που ενισχύουν την ομότιμη μάθηση (peer learning), σημαντικός ρόλος των κοινοτήτων αυτών eTwinning, Scientix, Facebook εξ αποστάσεως κοινότητα.
- Είναι μεγάλη ευκαιρία για διαρθρωτικές αλλαγές που αφορούν στην ανάπτυξη των ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, τη παιδαγωγική χρήση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών, τον επαναπροσδιορισμό της λειτουργίας και της οργάνωσης του σχολείου ώστε να μπορεί να υποστηρίξει την εκπαιδευτική διαδικασία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης σε θέματα που αφορούν την αναδιοργάνωση της σχολικής δραστηριότητας, τη διατήρηση του συνδεσμού της παιδαγωγικής ομάδας (εκπ/κού-μαθητή), νέες μεθοδολογίες εξέτασης on line με κατάλληλες παιδαγωγικές μεθόδους, αναβάθμιση του ρόλου των εκπαιδευτικών πληροφορικής στο σχολείο (πρόσβαση στα εργαλεία, συμμόρφωση με τον GDPR κλπ), επαναπροσδιορισμός της αλληλεπίδρασης σχολείου γονέων (ειδικά στη περίπτωση των μαθητών δημοτικού), υποστήριξη μαθητών σε κίνδυνο, αποφυγή σχολικής διαρροής, ζητήματα ένταξης των μαθητών, προετοιμασία των μικρών κυρίως μαθητών πως να μάθουν on-line και πώς να το κάνουν και πως να αξιολογούν σχετικούς κινδύνους.
- Καταγραφή και αξιολόγηση των μαθημάτων που αποκτήθηκαν, σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε κάθε χώρα - και να υποστηριχθεί η ανταλλαγή καλών πολιτικών που αναπτύχθηκαν.

- Να ακουστούν οι απόψεις των μαθητών, των γονέων και κυρίως των εκπαιδευτικών που στο σύνολό τους κατάφεραν να στηρίξουν την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία υποστηρίζοντας νέους ρόλους πέραν του εκπαιδευτικού έργου, όπως ψυχολογική υποστήριξη των μαθητών και διατήρηση της συνοχής της ομάδας τάξης. Οι εκπαιδευτικοί στήριξαν την εξ αποστάσεως με προσωπικές αναζητήσεις, αυτομόρφωση και φιλότιμο, χωρίς να έχουν προηγούμενη εμπειρία (με εξαίρεση αυτούς που συμμετείχαν να προηγούμενα χρόνια σε κοινότητες μάθησης). Θετικό στοιχείο στην επιτυχία της εξ αποστάσεως αποτέλεσε η συνεργασία και η αλληλεγγύη που έδειξαν μεταξύ τους οι εκπαιδευτικοί στην κοινή αυτή προσπάθεια.
- Ανάγκη διερεύνησης της παιδαγωγικής, κοινωνικής και θεσμικής διάστασης των τεχνολογικών μέσων, με την προτροπή: «Να μην αφήσουμε το ψηφιακό χάσμα να γίνει μαθησιακό χάσμα»
- Δημιουργία νέων καινοτόμων πρακτικών διδακτικής προσέγγισης και νέων προγραμμάτων ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων για εκπαιδευτικούς και τη διοίκηση των σχολείων.
- Ο πιο σημαντικός ρόλος στην εκπαίδευση είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού για αυτό οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι στην καρδιά της αλλαγής του σχολείου, καινοτόμοι και ερευνητές, να προσαρμόζονται στις γρήγορες αλλαγές στην ψηφιακή τεχνολογία και στις ανάγκες των μαθητών, ενορχηστρωτές των μαθησιακών διαδικασιών, ειδικοί αναλυτές δεδομένων (νέα αξιολόγηση και νέες προσεγγίσεις), υποστηρίζουν τη συνεργατική μάθηση με συνομηλίκους, εμπνευστές των μαθητών τους.
- Ευκαιρία και ελπίδα για περιορισμό του αποκλεισμού, και ανάπτυξης ίσων ευκαιριών στη μάθηση και τη προσβασιμότητα μέσα από ειδικά προγράμματα στήριξης των οικογενειών.
- Η αξιοποίηση των tablets και των κινητών τηλεφώνων, Bring Your Own Device
- Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν αντικαθιστά την δια ζώσης, αλλά μετά την κρίση θα είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο που θα την βοηθά και θα την συμπληρώνει
- Η εκπαίδευση στο μέλλον θα αντιμετωπίσει προκλήσεις όπως τη ραγδαία ανάπτυξη των δεδομένων, την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, τις εταιρικές επιρροές στις κυβερνήσεις και τον τύπο, την πολυπλοκότητα διαφόρων θεμάτων που θα είναι δύσκολο να κατανοήσουμε, τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου ακόμα και της ύπαρξης των πανεπιστημίων.
- Σημαντικός ο ρόλος των ανοικτών τεχνολογιών καθώς μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές/φοιτητές σε κάθε πεδίο της επιστήμης να δουλέψουν και να μάθουν μαζί, επιτρέπουν σε κυβερνητικούς και εκπαιδευτικούς οργανισμούς να κατέχουν και να διαχειρίζονται οι ίδιοι τις υποδομές τους ενώ μπορούν να στηρίξουν τη ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης που στη σύγχρονη εποχή απαιτεί συνεχή προσαρμογή και συνεργασία.
- Ανάγκη για την οικοδόμηση ενός παγκόσμιου ομοσπονδιακού εκπαιδευτικού νέφους, τη βελτίωση της ολοκλήρωσης και της διαλειτουργικότητας των ανοικτών εργαλείων, τη παροχή βοήθειας στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς για να μάθουν και να αλλάξουν.
- Ανάγκη αλλαγής και προσαρμογής του μοντέλου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Απολογισμός

Εισαγωγή

Στις 29-31 Μαΐου διοργανώθηκε από την ΕΕΛΛΑΚ, η Διημερίδα με τίτλο: [“Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: η επόμενη μέρα. Η πρόκληση της ανοιχτής εκπαίδευσης”](#)

Η διημερίδα πραγματοποιήθηκε υπό την [αιγίδα](#) του Υπουργείου Παιδείας, ενώ στη συνδιοργάνωση συμμετείχαν η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης ([ΕΘΑΑΕ](#)), το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ([ΙΕΠ](#)) καθώς και [Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα](#) από όλη την Ελλάδα, η εκπαιδευτική κοινότητα eTwinning και η εκπαιδευτική κοινότητα Scientix.

Τις εργασίες της Διημερίδας άνοιξε ο Πρόεδρος του Οργανισμού Ανοικτών Τεχνολογιών , Καθηγητής Σπινέλλης Διομήδης και χαιρέτησαν η Υπουργός Παιδείας, κ. Νίκη Κεραμέως, ο Πρόεδρος της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ), κ. Περικλής Μήτσας και ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, κ. Γιάννης Αντωνίου.

Η θεματολογία της διημερίδας κάλυψε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης ενώ το πρόγραμμα περιελάμβανε 5 συνεδρίες και 19 εργαστήρια που πραγματοποιούνταν παράλληλα σε 3 διαφορετικές εικονικές αίθουσες. Στις συνεδρίες αλλά και στα εργαστήρια συμμετείχαν σχολιαστές, οι οποίοι είχαν το ρόλο του διευκολυντή καθώς μετέφεραν τις ερωτήσεις των συμμετεχόντων στους ομιλητές, καθώς και rapporteurs έκαναν τη σύνοψη της κάθε θεματικής ενότητας.

Στη Διημερίδα εγγράφηκαν περισσότεροι από 10.000 εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, υπήρξαν 24 ώρες παράλληλης ζωντανής ροής την οποία παρακολουθούσαν ταυτόχρονα πάνω από 3.000 συμμετέχοντες που υπέβαλαν πάνω από 750 ερωτήσεις. Τα βίντεο των ομιλιών και των εργαστηρίων διατίθενται ελεύθερα για παρακολούθηση στον αντίστοιχο σύνδεσμο της εικονικής αίθουσας όπου πραγματοποιήθηκαν ([Κύρια Αίθουσα](#), [Αίθουσα παράλληλων συνεδριών 1](#), [Αίθουσα παράλληλων συνεδριών 2](#)), ενώ όλες οι παρουσιάσεις θα είναι διαθέσιμες στον [ιστότοπο](#) της Διημερίδας, έως το τέλος της εβδομάδας.

Η ροή στα [τρία κανάλια](#) έγινε με τη χρήση του <https://obsproject.com/> και συμμετείχαν περισσότεροι από 50 ομιλητές. Επίσης μέχρι σήμερα έχουν συμμετάσχει στη φόρμα αξιολόγησης της διημερίδας περισσότεροι από 2400 συμμετέχοντες

Σκοπός της Ημερίδας

Σκοπός της ημερίδας ήταν να συμβάλει:

- Στην ανάδειξη καλών πρακτικών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης,
- Στην αξιοποίηση κατάλληλων ανοικτών ψηφιακών εργαλείων, ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων και δεδομένων για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση,

- Στην ανάδειξη των κοινωνικών ανισοτήτων που εμφανίστηκαν στην πρόσβαση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τρόποι αντιμετώπισής τους,
- Στην ανάδειξη των προκλήσεων της επόμενης περιόδου και η προετοιμασία της εκπαιδευτικής κοινότητας και της πολιτείας.

Θεματολογία

Στη θεματολογία της ημερίδας συμπεριλήφθηκαν:

- Καλές Πρακτικές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα Νηπιαγωγεία και τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού σχολείου
- Καλές Πρακτικές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Δημοτικό σχολείο
- Καλές Πρακτικές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Καλές Πρακτικές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Λύσεις που αξίζει να παραμείνουν την επόμενη μέρα της πανδημίας
- Διατήρηση της ψυχικής υγείας και ευεξίας εκπαιδευτικών και μαθητών
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δικτύων υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου
- Η αξιοποίηση της ανοικτής εκπαίδευσης στην τρέχουσα περίοδο και οι ευκαιρίες ανάπτυξής της στη μετά την πανδημία εποχή
- Η συμβολή του [Διαδικτύου των Πραγμάτων \(IoT\)](#) στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση
- **Συζήτηση: Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: η επόμενη μέρα**

Δομή

- Ολομέλεια το Σάββατο 30/5 με χαιρετισμούς και επίσημους προσκεκλημένους ομιλητές σε ένα κανάλι μετάδοσης
- 4 διαδοχικά θέματα στρογγυλής τράπεζας σε ένα κανάλι μετάδοσης σε ένα κανάλι μετάδοσης την Κυριακή 31/5.
- Παράλληλες συνεδρίες/εργαστήρια/εισηγήσεις σε δύο κανάλια μετάδοσης την Κυριακή 31/5

Ολομέλεια Σάββατο 30/5

Η διοργάνωση ξεκίνησε το Σάββατο 30/5 με προσκεκλημένους ομιλητές τους [Δημήτριος Σάμψων](#), Καθηγητή, στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, τον [Marc Durando](#), Executive Director του [European Schoolnet](#) και τον [Martin Dougiamas](#), Founder & CEO of [Moodle](#)

Σχολιαστές ήταν οι: Αγγελόπουλος Τάκης Εκπαιδευτικός ΠΕ 86 Συντονιστής της Παιδαγωγικής Ομάδας της Εθνικής Υπηρεσίας Υποστήριξης eTwinning και Τζιμόπουλος Νίκος Τεχνικός Υπεύθυνος 1ου ΠΕΚΕΣ Νοτίου Αιγαίου

Ο κος Δημήτριος Σάμψων παρουσίασε την ομιλία του με τίτλο “Η διδασκαλία και η μάθηση στη μετά covid-19 εποχή”, όπου υπογράμμισε ότι:

η κρίση έδωσε την ευκαιρία να αξιοποιήσουμε την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

τα περισσότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης , της σχολικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης σε όλο το κόσμο υιοθέτησαν άμεσα κατά τη διάρκεια της κρίσης αυτό που διεθνώς ονομάζεται Emergency Remote Teaching προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη νέα κατάσταση.

μετέφερε την εμπειρία του από την Αυστραλία, όπου η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει πολύ μεγάλη ιστορία και αναφέρθηκε στην μεγάλη σημασία που δίνουν τα Πανεπιστήμια σε αυτήν.

υπάρχει ανάγκη για την περαιτέρω ανάπτυξη των ψηφιακών υποδομών, των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών, των εργαλείων που χρησιμοποιούμε για την παροχή εκπαίδευσης, της αναδιάρθρωσης του προγράμματος σπουδών και της μεθοδολογίας της μάθησης και της διδασκαλίας, αναδεικνύεται η πολυπλοκότητα της διαδικασίας αξιολόγησης της μάθησης και για την μάθηση και τέλος την ανάγκη για leadership και οι εκπαιδευτικές πολιτικές.

Είναι μεγάλη ευκαιρία για διαρθρωτικές αλλαγές.

Ο Marc Durando στη συνέχεια παρουσίασε την ομιλία του με τίτλο “COVID-19, TOWARDS NEW SCHOOLING MODELS: FIRST LESSONS AND REFLECTIONS FOR THE FUTURE, Distance learning-the next day. The challenge of open education”.

Ο κύριος Durando μεταξύ άλλων παρουσίασε προβλήματα που ανέκυψαν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο κατά τη διάρκεια της κρίσης όπως:

στις υποδομές και τη συνδεσιμότητα, υπογράμμισε ότι χρειάζεται στήριξη των οικογενειών/νοικοκυριών με περιορισμένη ή χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο

στις ψηφιακές ικανότητες εκπαιδευτικών και τη παιδαγωγική χρήση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών, οι εκπαιδευτικοί που δεν είναι καθόλου εξοικειωμένοι με τις τεχνολογίες -θέμα που αφορά στη βασική ψηφιακή τους παιδεία, οι εκπαιδευτικοί δεν είναι προετοιμασμένοι να ενσωματώσουν τις νέες τεχνολογίες στις παιδαγωγικές προσεγγίσεις τους.

στην ανάγκη να δημιουργηθούν νέες καινοτόμες πρακτικές διδακτικής προσέγγισης

στην οργάνωση του σχολείου σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης όπως στη περίοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας σε θέματα που αφορούν την αναδιοργάνωση της σχολικής δραστηριότητας, τη διατήρηση του συνδεσμού της παιδαγωγικής ομάδας (εκπ/κού-μαθητή), νέες μεθοδολογίες εξέτασης on line με κατάλληλες παιδαγωγικές μεθόδους, αναβάθμιση του ρόλου των εκπαιδευτικών πληροφορικής στο σχολείο (πρόσβαση στα εργαλεία, συμμόρφωση με τον GDPR κλπ), επαναπροσδιορισμός της αλληλεπίδρασης σχολείου γονέων (ειδικά στη περίπτωση των μαθητών δημοτικού), υποστήριξη μαθητών σε κίνδυνο, αποφυγή σχολικής διαρροής, ζητήματα ένταξης των μαθητών, προετοιμασία των μικρών κυρίως μαθητών πως να μάθουν on-line και πώς να το κάνουν και πως να αξιολογούν σχετικούς κινδύνους

στη διαφορετικής προσέγγιση της για την αξιολόγηση και τη παρακολούθηση της προόδου του μαθητή

Τέλος σημείωσε ότι πρέπει να:

καταγραφούν τα μαθήματα που αποκτήθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε κάθε χώρα - και να υποστηριχθεί η ανταλλαγή καλών πολιτικών που αναπτύχθηκαν.

Ακουστούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων

δημιουργηθούν νέα προγράμματα ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων για εκπαιδευτικούς και τη διοίκηση των σχολείων

Ανάπτυξη προγραμμάτων για το επαναπροσδιορισμό του ρόλου των γονέων, νέες σχέσεις με σχολεία και εκπαιδευτικούς, σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Επανεξέταση των τρεχουσών πολιτικών μας για ένταξη των μαθητών, την υποδομή, τη συνδεσιμότητα, τους μαθητές σε κίνδυνο

Επανεξέταση του τρόπου προστασίας των μαθητών από την εξ αποστάσεως διδασκαλία

Διαχείριση της σύνθετης κατάστασης μετά το άνοιγμα των σχολείων από πολιτεία, σχολείο, εκπαιδευτικούς, γονείς.

Επαναδιαμόρφωση του σχολικού μοντέλου

Ο πιο σημαντικός ρόλος στην εκπαίδευση είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού για αυτό οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι στην καρδιά της αλλαγής του σχολείου, καινοτόμοι και ερευνητές, να προσαρμόζονται στις γρήγορες αλλαγές στην ψηφιακή τεχνολογία και στις ανάγκες των μαθητών, ενορχηστρωτές των μαθησιακών διαδικασιών, ειδικοί αναλυτές δεδομένων (νέα αξιολόγηση και νέες προσεγγίσεις), υποστηρίζουν τη συνεργατική μάθηση με συνομηλίκους, εμπνευστές των μαθητών τους.

Τέλος ο Martin Dougiamas παρουσίασε την ομιλία του με τίτλο “Η αυξανόμενη σημασία της ανοιχτής εκπαιδευτικής τεχνολογίας” και την μεγάλη παγκοσμίως αποδοχή της πλατφόρμας ηλεκπαίδευσης Moodle. Επίσης τόνισε ότι είναι ελεύθερο λογισμικό και ότι η δημόσια εκπαίδευση πρέπει να στηρίζεται σε ανοιχτές υποδομές και εργαλεία που ανήκουν στην δημόσια εκπαίδευση.

Επιπλέον υπογράμμισε ότι:

ο ρόλος του Moodle και των ανοικτών εκπαιδευτικών τεχνολογιών είναι να βοηθούν τους εκπαιδευτές στη δημιουργία ενός καλύτερου εκπαιδευτικού μοντέλου

η αξία της ανοικτότητας βασίζεται σε αξίες όπως η ακεραιότητα, ο σεβασμός (στη διαφορετικότητα, την κουλτούρα κλπ) και η καινοτομία.

το όραμά του είναι να αποτελέσει το Moodle τη πιο αποτελεσματική πλατφόρμα για μάθηση

η χρήση του Moodle εκτοξεύτηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης λόγω του covid-19, και είναι η πλέον χρησιμοποιούμενη εξ αποστάσεως πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης παγκοσμίως

στο μέλλον θα αντιμετωπίσουμε προκλήσεις όπως η ραγδαία ανάπτυξη των δεδομένων, η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, εταιρικές επιρροές στις κυβερνήσεις και τον τύπο, την πολυπλοκότητα διαφόρων θεμάτων που θα είναι δύσκολο να κατανοήσουμε, τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου ακόμα και της ύπαρξης των πανεπιστημίων.

Οι ανοικτές τεχνολογίες να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές/φοιτητές σε κάθε πεδίο της επιστήμης να δουλέψουν και να μάθουν παντού.

Οι ανοικτές τεχνολογίες επιτρέπουν σε κυβερνητικούς και εκπαιδευτικούς οργανισμούς να κατέχουν και να διαχειρίζονται οι ίδιοι τις υποδομές τους

Η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης απαιτεί συνεχή προσαρμογή και συνεργασία που οι ανοικτές τεχνολογίες μπορούν να προσφέρουν.

Το όραμα για την οικοδόμηση ενός παγκόσμιου ομοσπονδιακού εκπαιδευτικού νέφους, τη βελτίωση της ολοκλήρωσης και της διαλειτουργικότητας των ανοιχτών εργαλείων, τη παροχή βοήθειας στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς για να μάθουν και να αλλάξουν.

Οι τεχνολογίες υπάρχουν, ανάγκη για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση και την παιδαγωγική αξιοποίηση των εξ αποστάσεως εργαλείων.

Συνεδρίες στρογγυλής τράπεζας Κυριακή 31/5

Εξ αποστάσεως στην Πρωτοβάθμια και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

Προεδρεύων: [Αναστασιάδης Πάνος](#), Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης, Διευθυντής Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α

- [Αναστάσιος Εμβαλωτής](#), Μέλος ΔΣ ΙΕΠ, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
  - [Καλογιαννάκης Μιχάλης](#), Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης
  - [Χρήστος Παναγιωτακόπουλος](#), καθηγητής ΠΤΔΕ Παν. Πατρών
  - [Τζιμόπουλος Νίκος](#), Τεχνικός Υπεύθυνος 1ου ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

Σχολιαστές: Γιώτα Παναγιωτοπούλου, Δρ. Γιώτα Παναγιωτοπούλου, Επιμορφώτρια ΤΠΕ-Ε, Πρόεδρος ΠΕΕΝΑ@ΤΠΕ, Δρ. Παρασκευή Φώτη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, 3ο ΠΕΚΕΣ Αττικής, Επιμορφώτρια eTwinning και moodle

Η παρούσα θεματική ενότητα είχε δύο βασικές υποενότητες.

Στην πρώτη υποενότητα έγινε αναφορά στην Πρωτοβάθμια εξ αποστάσεως Εκπαίδευση. Βασικό αντικείμενο της συζήτησης αποτέλεσε το κατά πόσο και με ποιους τρόπους μπορεί ένα συμβατό μάθημα (δια ζώσης) να μεταφερθεί στην Εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Πρόέκυψαν χρήσιμα συμπεράσματα, με κυρίαρχο τον νέο ρόλο που θα πρέπει να έχει ο εκπαιδευτικός, ως υποστηρικτής των μαθητών και συνεργάτης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τονίστηκε ιδιαίτερα ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν μπορεί να υποκαταστήσει την δια ζώσης και ότι αυτά που βιώσαμε τους 3 προηγούμενου μήνες είναι μια έκτακτη κατάσταση με το κλείσιμο των σχολείων λόγω του covid 19. Παράλληλα, επισημάνθηκε η ιδιαίτερη αξία που αποκτά το εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο θα πρέπει να είναι συμβατό με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, έτσι ώστε να προσδίδει μεγαλύτερη αυτονομία στους μαθητές. Μάλιστα, οι ίδιοι οι μαθητές για να ανταποκριθούν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει να αποκτήσουν δεξιότητες αυτορρύθμισης.

Επιπρόσθετα, υπήρξε αναφορά στα τεχνολογικά μέσα, όπου λόγω της έκτακτης κατάστασης δόθηκε έμφαση στις τεχνολογικές δυνατότητες και απαιτήσεις, αντί του παιδαγωγικού πλαισίου στο οποίο πρέπει να ενταχθούν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Τηλεδιάσκεψη και η κοινωνική της διάσταση ως μέσο επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών.

Ωστόσο υπήρξαν προβληματισμοί από την εφαρμογή της εξ αποστάσεως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ως προς την ιδιωτικότητα η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με

την εκπαιδευτική πράξη, καθώς επίσης και με τη δυνατότητα όλων των μαθητών να έχουν πρόσβαση στα τεχνολογικά μέσα.

Αναφέρθηκε στα ιδιαίτερα προβλήματα που έχουν οι νηπιαγωγοί με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ιδιαίτερα για τον ρόλο των γονέων σε αυτήν.

Ολοκληρώνοντας το πρώτο μέρος, αναδείχθηκε η ανάγκη διερεύνησης της παιδαγωγικής, κοινωνικής και θεσμικής διάστασης των τεχνολογικών μέσων, με την προτροπή: «Να μην αφήσουμε το ψηφιακό χάσμα να γίνει μαθησιακό χάσμα».

Στη δεύτερη υποενότητα οι συμμετέχοντες διαπραγματεύτηκαν το αντικείμενο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Επισημάνθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί στήριξαν την εξ αποστάσεως στην πρωτοβάθμια με προσωπικές αναζητήσεις, αυτομόρφωση και φιλότιμο, χωρίς να έχουν προηγούμενη εμπειρία (με εξαίρεση ένα μικρό ποσοστό που συμμετείχε εθελοντικά σε επιμορφώσεις στο πλαίσιο των Κοινοτήτων Μάθησης). Ακόμη ένα θετικό στοιχείο αποτέλεσε η συνεργασία και η αλληλεγγύη που έδειξαν μεταξύ τους οι εκπαιδευτικοί στην κοινή αυτή προσπάθεια.

Στην προσπάθεια της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών συνέβαλε το υπουργείο με τα ανοικτά μαθήματα μέσω της συνεργασίας του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο καθώς επίσης και με το Πανεπιστήμιο Ρόδου. Επιπλέον, αξιοποιήθηκε η Εκπαιδευτική Τηλεόραση με μαθήματα που προσέφερε στους μαθητές. Ακόμη επιμορφώσεις διοργάνωσαν οι Συντονιστές του εκπαιδευτικού έργου καθώς και οι Κοινότητες Μάθησης στο πλαίσιο ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών έργων όπως είναι το Etwinning, στα e courses της δράσης είχαν πρόσβαση 35.000 εκπαιδευτικοί κ.ά. Τέλος, ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στην Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α) του Πανεπιστημίου Κρήτης, το οποίο υλοποίησε ταχύρρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα, μέσω των οποίων επιμορφώθηκαν 35.000 εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ολοκληρώνοντας τη δεύτερη θεματική ενότητα, αναδείχθηκε η ανάγκη επιμόρφωσης για το σύνολο των εκπαιδευτικών. Μάλιστα, αναφέρθηκε πως ήδη σχεδιάζεται επείγουσα εξ αποστάσεως επιμόρφωση στοχευμένη σύμφωνα με τις ανάγκες του κάθε εκπαιδευτικού και με ανοικτό μηχανισμό πιστοποίησης για όλους.

Σχολιαστές: Γιώτα Παναγιωτοπούλου, Δρ. Γιώτα Παναγιωτοπούλου, Επιμορφώτρια ΤΠΕ-Ε, Πρόεδρος ΠΕΕΝΑ@ΤΠΕ, Δρ. Παρασκευή Φώτη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, 3ο ΠΕΚΕΣ Αττικής, Επιμορφώτρια eTwinning και moodle

Εξ αποστάσεως στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Αξιοποίηση των ανοικτών τεχνολογιών

Την συζήτηση συντόνισε ο [Παρασκευάς Μιχάλης, Παν/μιο Πελοποννήσου, ΙΤΥΕ Διόφαντος, Συντονιστής ΠΣΔ](#)

- [Παπαδάκης Σπύρος](#), «*Η Μικτή Μάθηση (Blended Learning) στο σχολείο της επόμενης ημέρας*», ΠΕ.Κ.Ε.Σ Δυτ. Ελλάδας, ΕΑΠ,
- [Σωτηρίου Σοφοκλής](#), «*Μαθήματα από την Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στη Β Βάθμια Εκπαίδευση*», Διευθυντής Έρευνας & Ανάπτυξης Ελληνογερμανική Αγωγή
- [Κουσιόγλου Μανόλης](#), «*Διαδίκτυακή ομάδα «Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση»: Γέννηση-Εξέλιξη, Ρόλος, Εμπόδια, Παρακαταθήκη*», Φυσικός, υποδιευθυντής στο 3ο Γυμνάσιο Καβάλας, δημιουργός/συνδιαχειριστής της ομάδας, «Εξ αποστάσεως εκπαίδευση». ([pdf παρουσίασης](#))
- [Δημήτρης Κυριακός](#), «*Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση στην Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση*», Διευθυντής Δημοσίου ΙΕΚ ΑΙΓΑΛΕΩ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας. ([pdf παρουσίασης](#))

Σχολιαστές: Κοντογιάννης Κωστής Δ/ντής 1ου Πειραματικού Γυμνασίου Αθηνών, Κανίδης Ευάγγελος ΠΕΚΕΣ Β Αθήνας

Ο Κύριος Παπαδάκης τοποθετήθηκε για το ρόλο της Μικτής Μάθησης (Blended Learning) στο σχολείο της επόμενης ημέρας

Το σήμερα στο σχολείο της επόμενης μέρας

Διάλεξη (Εισαγωγή, παρουσίαση νέων εννοιών), Ερωτήσεις (Κατανόηση προηγούμενου μαθήματος, βαθμού ύπαρξης προαπαιτούμενων γνώσεων-δεξιοτήτων), Ασκήσεις (Λίγες στην τάξη, περισσότερες στο σπίτι, ...)
Οι μαθητές είναι περισσότερο παθητικοί ακροατές παρά ενεργοί συμμετέχοντες
Ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να «καλύψει» την ύλη στο χρόνο που έχει
Οι μαθητές εργάζονται και συμμετέχουν περισσότερο ατομικά

Η Μικτή Μάθηση (Blended Learning) ως πρόταση για αυτό

Εκπαιδευτικό υλικό & μαθησιακές δραστηριότητες για ΕξΑΕ με οδηγός μελέτης και βιωματικές-ενεργητικές για δια ζώσης
Μαθησιακός Σχεδιασμός, υποστήριξη, καθοδήγηση και εμπύχωση από καθηγητές - συμβούλους
Οργάνωση, τεχνική και διοικητική υποστήριξη από το φορέα εκπαίδευσης
Δημιουργία on-line κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής για επικοινωνία – αλληλοϋποστήριξη – μοίρασμα σχεδιασμών μάθησης

Η Ανεστραμμένη Τάξη (Flipped Classroom) ως ένα παράδειγμα μοντέλου μικτής μάθησης που είναι εφικτό να εφαρμοστεί

την «παράδοση» έξω από την τάξη διδασκαλίας (κυρίως μέσα από βίντεο), ώστε να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος σε αλληλεπιδραστικού τύπου δραστηριότητες όπου οι μαθητές εμπλέκονται πιο ενεργητικά
Την «εργασία για το σπίτι» (homework) στη σχολική τάξη με τον εκπαιδευτικό και τους μαθητές να συζητούν και να επιλύουν απορίες

Προτάσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας της μικτής μάθησης στο σχολείο της επόμενης μέρας

Μαθησιακός Σχεδιασμός,
Υποδομές (πρόσβαση, ταχύτητα, ολοκλήρωση, διαλειτουργικότητα)

Ο κος Σοφοκλής Σωτηρίου μίλησε για «Μαθήματα από την Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στη Β Βάθμια Εκπαίδευση»

Πειραματική Διαδικασία στις Φυσικές Επιστήμες

Βασικό μέρος της Ανακαλυπτικής Προσέγγισης
Συμβάλλει στην αύξηση του ενδιαφέροντος των μαθητών
Συμβάλει στην κατανόηση φαινομένων και εννοιών
Συμβάλει στην εννοιολογική αλλαγή και την αντιμετώπιση των εναλλακτικών ιδεών που πολλές φορές έχουν οι μαθητές
Συνδέει τη θεωρία με την πράξη και την καθημερινή εμπειρία

Με τον μαθητή στο επίκεντρο

Προσωποποιημένη προσέγγιση
Συμμετοχή και αλληλεπίδραση για όλους
Συστηματική καταγραφή της πειραματικής διαδικασίας

Με στόχο

τη διατήρηση του ενδιαφέροντος και τη δημιουργία κινήτρων για όλους τους μαθητές
την ανάπτυξη δεξιοτήτων στην επίλυση προβλημάτων

Παραδείγματα

Απομακρυσμένα Εργαστήρια
Εφαρμογές Επαυξημένης Πραγματικότητας
Εικονικά Εργαστήρια
Βάσεις Επιστημονικών Δεδομένων
Προσομοιώσεις

Ο κύριος Μανόλης Κουσιλόγλου μίλησε για τη «Διαδικτυακή ομάδα «Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση»: Γέννηση-Εξέλιξη, Ρόλος, Εμπόδια, Παρακαταθήκη»

Λόγος δημιουργίας: Οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων δεν πρέπει να μείνουν χωρίς υποστήριξη στην αντιμετώπιση της νέας μεγάλης πρόκλησης, παρέχει:

Τεχνική υποστήριξη (FAQ)
Συμβουλευτική
Διάλογος - Αποφυγή επαγγελματικής απομόνωσης
Επιμόρφωση (85 ομαδικές προβολές)
Ψυχολογική στήριξη
Ψηφιακό αποθετήριο
Αρθρογραφία

18 Μαρτίου->30 Μαΐου [3-27.000 μέλη], κύριες υπηρεσίες

Βοήθεια: Αδυναμία πρόσβασης στο ΠΣΔ, E-me, E-class

Συζήτηση: Συμμετοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Νομικά θέματα/προσωπικά δεδομένα

Ερωτήσεις/Απαντήσεις: Τεχνικά θέματα, Άλλα (παιδαγωγικά, πνευματικά δικαιώματα κ.α.

Διάθεση Υλικού: Ψηφιακό υλικό, Αξιοποίηση λογισμικών

Επιστροφή στα σχολεία

Ο κος Δημήτρης Κυριακός μίλησε για την «Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση στην Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

Case Study Δημόσιο Ι.Ε.Κ. Αιγάλεω

Η Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση αύριο:

Μαθητεία / Πρακτική Άσκηση

Εξετάσεις Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Προγράμματα Erasmus+ Remote Apprenticeship

Η εξέλιξη της τεχνολογίας=>εξέλιξη της εκπαίδευσης

Massive Open Online Courses (MOOC's) vs/and Vocational Open Online Courses (VOOC's)

Flipped Classroom (Αντεστραμμένη Τάξη)

Τεχνολογίες του σύντομου μέλλοντος ...

Virtual Reality (VR)

Augmented Reality (AR)

X Reality (XR or Cross Reality)

Artificial Intelligence (AI)

Στη συζήτηση που ακολούθησε επικεντρώθηκε σε προτάσεις και προβληματισμούς για το μέλλον, ειδικότερα:

“Έννοια μικτής μάθησης ως πρόταση για το σχολείο της επόμενης μέρας?”

Έννοια της Ανεστραμμένης τάξης ως ένα παράδειγμα μοντέλου μικτής μάθησης?

Διασφάλιση της ποιότητας: μαθησιακός σχεδιασμός/ υποδομές?

Προβληματισμοί:

Κίνητρα για τους εκπαιδευτικούς

Μικτή η εκπαίδευση από τον Σεπτέμβριο;

Διαθέσιμες Υποδομές;

Ψηφιακές Δεξιότητες;

Έξ αποστάσεως εκπαίδευση σε ειδικές ομάδες μαθητών. Καταγραφή από δεδομένα lockdown, αξιολόγηση στη συνέχεια

Εξ αποστάσεως στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Την συζήτηση συντόνισε ο [Τσινάκος Αύγουστος](#), Καθηγητής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Διευθυντής ΑΕΤΜΑ Lab.

- [Περικλής Μήτσας](#), Πρόεδρος Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης, «Απολογισμός της Εξ Αποστάσεως Εκπ/σης στην Τριτοβάθμια» ([pdf παρουσίασης](#))
- [Λάζαρος Μεράκος](#), Καθηγητής ΕΚΠΑ, Πρόεδρος, ΔΣ GUnet, «Καλές πρακτικές της Εξ Αποστάσεως Εκπ/σης στην Τριτοβάθμια» ([pdf παρουσίασης](#))
- [Πάνος Λουρίδας](#), Διευθυντής Έρευνας και Ανάπτυξης ΕΔΥΤΕ, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, ΟΠΑ., «Υποδομές Εξ Αποστάσεως Εκπ/σης στην Τριτοβάθμια» ([pdf παρουσίασης](#))
- [Τσιάτσος Θρασύβουλος](#), Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Πληροφορικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, «Εξ Αποστάσεως εξετάσεις στην Τριτοβάθμια » ([pdf παρουσίασης](#))

Σχολιαστές: [Χαρίτων Πολάτογλου](#), Καθηγητής ΑΠΘ, [Βοσινάκης Σπυρίδων](#), Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Συζητήθηκαν τα θέματα

Άισιοδοξία για το μέλλον για τη σχεδίαση και αξιολόγηση της ΕξαΕ στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Έξετάσεις με συνδυασμό φυσικής παρουσίας και εξ αποστάσεως αξιολόγησης

Έφαρμογή μοντέλου μεικτής μάθησης

Μεγάλη συμμετοχή των φοιτητών στην εξ αποστάσεως μάθηση

Παράθυρο ευκαιρίας που επιταχύνει την πρόοδο

Άνάγκη για αύξηση των διαθέσιμων πόρων – επένδυση στις υποδομές και σε ανθρώπινο δυναμικό

Άξιολόγηση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση – Σενάρια Εφαρμογής συνδυασμού προφορικής εξέτασης, εργασιών και γραπτών εξετάσεων.

Άνάγκη αναβάθμισης του όλου εγχειρήματος της ΕξαΕ

Συνεδρίες Εργαστηρίων παρουσιάσεων, Αίθουσα 1, Κυριακή 31/5

Τεχνολογίες Ανοιχτού Λογισμικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Αξιοποίηση του Moodle στην ασύγχρονη εκπαίδευση,
(Πανταζάτος Δημήτρης, [NETMODE](#), ΣΗΜΜΗΥ, ΕΜΠ)

Περιγραφή

Στόχος του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των καθηγητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τη χρήση του Moodle στα πλαίσια της ασύγχρονης εκπαίδευσης. Στα πλαίσια του εργαστηρίου θα γίνει μία εισαγωγή στην εκπαιδευτική πλατφόρμα Moodle και σε βασικές λειτουργίες της που είναι χρήσιμες στην εκπαιδευτική διαδικασία (δημιουργία μαθήματος, δημιουργία πόρων, επίβλεψη μαθημάτων, δημιουργία ασκήσεων κ.α.). Επίσης θα παρουσιαστεί και ρόλος που μπορεί να έχει το Moodle σε ένα οικοσύστημα εκπαιδευτικών εργαλείων που έχει ως πυρήνα της το Moodle. Σε αυτό το πλαίσιο θα παρουσιαστεί και η χρήση του Moodle στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πλατφόρμας Up2University. Το [Up2University \(Up2U\)](#) είναι ένα ερευνητικό πρόγραμμα που ξεκίνησε την 01/01/2017, υπό την χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο την ενίσχυση της καινοτομίας και των ψηφιακών δεξιοτήτων στα σχολεία και τα πανεπιστήμια.

MOOCs με OpenedX, (<https://open.edx.org/>)
(Νίκος Γκικόπουλος, Δημήτρης Αγγελάκης Τεχνικοί υπεύθυνοι [Mathesis – CUP](#))

Ανοιχτοί εκπαιδευτικοί οπτικοακουστικοί πόροι: καλές πρακτικές αξιοποίησης στο σχολείο του 21ου αιώνα.

(Δρ. Σοφία Παπαδημητρίου Προϊστ. Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης & Ψηφιακών Μέσων, ΥΠΑΙΘ, Καθηγήτρια – Σύμβουλος ΕΑΠ)

Περιγραφή

Στην ενότητα παρουσιάζονται η έννοια και η δυναμική των Ανοιχτών Εκπαιδευτικών Πόρων. Εστιάζοντας στους Οπτικοακουστικούς πόρους παρουσιάζονται καλές πρακτικές αξιοποίησής τους στην τάξη ή σε περιβάλλοντα μάθησης στο Διαδίκτυο και δίνεται έμφαση στους εξής άξονες:

- Πρόσβαση και Αναζήτηση Οπτικοακουστικών πόρων
- Ένταξη σε Διαδικτυακά Περιβάλλοντα Μάθησης και Παιδαγωγική Αξιοποίηση
- Διαδραστικότητα
- Μικτή μάθηση - Flipping Classrooms
- Κριτική Προσέγγιση
- Δημιουργική Παραγωγή Οπτικοακουστικών έργων

Παρουσιάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα και εφαρμογές από εκπαιδευτικούς που εφαρμόσαν στις τάξεις τους τις προτεινόμενες καλές πρακτικές. Στόχος είναι η συζήτηση για

τον αντίκτυπο των καλών πρακτικών στις τάξεις και η σύνδεσή τους με την πρόσφατη εμπειρία της «επείγουσας σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης».

Swarmlab.io: Ένα έργο ανοιχτού λογισμικού για εύκολη διαχείριση On Demand Lab Services για την Δευτεροβάθμια και την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

(Απόστολος Αναγνωστόπουλος, ΠΑ.Δ.Α)

Υπηρεσίες Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου

α) Ηλεκτρονική Τάξη: χρήσιμες συμβουλές, καλές πρακτικές και σενάρια χρήσης της πλατφόρμας.

β) Σύγχρονη Τηλεκπαίδευση και Τηλεδιάσκεψη

γ) Εκπαιδευτικές Κοινότητες και Ιστολόγια

(Κωνσταντίνος Τσιμπάνης, Υπεύθυνος Ανάπτυξης Open eClass, ΕΚΠΑ – GUnet, Τηλέμαχος Ράπτης, Ηλεκτρονική Σχολική Τάξη, ΥΠΑΙΘ – Προϊστάμενος Τμ. Εκπαιδευτικών Θεμάτων, ΔΔΕ Ανατ. Αττικής, Ισίδωρος Περίκος, Μηχανικός Η/Υ, υπεύθυνος ομάδας ανάπτυξης της υπηρεσίας, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», Διεύθυνση Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου και Δικτυακών Τεχνολογιών, Ελένη Στεργάτου, developer, υπεύθυνη ομάδας ανάπτυξης και υποστήριξης της υπηρεσίας, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», Διεύθυνση Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου και Δικτυακών Τεχνολογιών).

Περιγραφή

α) Η Ηλεκτρονική Σχολική Τάξη (eclass.sch.gr) αποτελεί μια σύγχρονη εκπαιδευτική πλατφόρμα για μαθητές και εκπαιδευτικούς και χρησιμοποιείται καθημερινά στα σχολεία όλης της χώρας. Ανήκει στο οικοσύστημα υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου από το 2006 μέχρι σήμερα (14 σχολικά έτη) και αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς υπηρεσίες του. Η Ηλεκτρονική Σχολική Τάξη παρέχει ένα ασφαλές, ευέλικτο και απλό στη χρήση ψηφιακό εκπαιδευτικό περιβάλλον που ενσωματώνει μια σειρά από εργαλεία διαχείρισης μάθησης, επικοινωνίας, αξιολόγησης και συνεργασίας. Κατά την περίοδο των τελευταίων μηνών, όπου τα σχολεία παραμένουν κλειστά, φιλοξενεί 427.338 ηλεκτρονικά μαθήματα από 21.066 σχολεία προσφέροντας υπηρεσίες εκπαίδευσης, συνεργασίας και επικοινωνίας σε περίπου 1 εκατομμύριο μαθητές και εκπαιδευτικούς. Στη συνεδρία (workshop) της Κυριακής 31/5/2020 13:00-13:20 (Αίθουσα 1) θα παρουσιαστούν χρήσιμες συμβουλές, καλές πρακτικές και σενάρια χρήσης της πλατφόρμας.

β) Σύγχρονη Τηλεκπαίδευση και Τηλεδιάσκεψη Οι υπηρεσίες σύγχρονης τηλεκπαίδευσης και τηλεδιάσκεψης (meeting.sch.gr & lessons.sch.gr) του ΠΣΔ προσφέρουν στη σχολική κοινότητα τη δυνατότητα για τη δημιουργία και διεξαγωγή τηλεδιασκέψεων και παροχής εξ αποστάσεως μαθημάτων. Οι υπηρεσίες παρέχουν ένα πλήρως εξελληνισμένο περιβάλλον, πλήρη οπτικοακουστική επικοινωνία, δυνατότητα προβολής παρουσιάσεων, διαμοιρασμό επιφάνειας εργασίας, επικοινωνία με άμεσο μήνυμα (chat) και ασπροπίνακα (white board). Οι υπηρεσίες παρέχονται με χρήση του μηχανισμού πιστοποίησης του ΠΣΔ και έχουν αναπτυχθεί με χρήση λογισμικών ανοικτού κώδικα και ιδιαίτερα με το δημοφιλές λογισμικό bigbluebutton (BBB) και χρησιμοποιούνται ευρέως από την εκπαιδευτική κοινότητα, καθώς έχουν διεξαχθεί περισσότερες από 15.000 τηλεδιασκέψεις / τηλεμαθήματα κατά το διάστημα της αναστολής λειτουργίας των σχολείων

γ) **Εκπαιδευτικές Κοινότητες και Ιστολόγια.** Τα ιστολόγια και η κοινωνική δικτύωση είναι ψηφιακά εργαλεία δεύτερης γενιάς (Web 2.0), που χρησιμοποιούνται στην παιδαγωγική διαδικασία λόγω της διαδραστικότητας και της συνεργατικότητας που προσφέρουν. Το ΠΣΔ προσφέρει την υπηρεσία Εκπαιδευτικών Κοινοτήτων & Ιστολογίων με την ισχυρή πλατφόρμα ανοικτού κώδικα WordPress, η οποία παρέχει ισοδύναμες δυνατότητες με αυτές των δημοσίων κοινωνικών δικτύων (Facebook, Twitter, κλπ), αλλά σε ένα απολύτως ασφαλές πλαίσιο, καθώς όλα τα μέλη είναι πιστοποιημένα. Το workshop απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς που έχουν ήδη βασικές γνώσεις δημιουργίας ιστολογίου και θα παρουσιαστούν χρήσιμες συμβουλές και καλές πρακτικές στα ακόλουθα αντικείμενα:

- Ποια η διαφορά σελίδας και άρθρου; Πότε χρησιμοποιούμε σελίδα και πότε άρθρο;
- Δημιουργία μενού ιστολογίου που περιέχει σελίδες και κατηγορίες άρθρων.
- Ρόλοι χρηστών ιστολογίου, τι δικαιώματα έχει ο κάθε ρόλος; Προσθήκη χρηστών σε ιστολόγιο.

Εκπαιδευτικές καινοτομίες και εκπαιδευτική πολιτική: Προς την εφαρμογή πολιτικών ανοικτότητας στη σχολική εκπαίδευση.

(Αναστάσιος Εμβαλωτής, Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής Ευστάθιος Στυλιάρης, Προϊστάμενος Γραφείου Στρατηγικής και Πολιτικού Σχεδιασμού στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής)

Περιγραφή

Ιστορικά οι εκπαιδευτικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις σχεδιάζονται στην προοπτική αξιοποίησης εκπαιδευτικών καινοτομιών και προηγμένων (για την εκάστοτε συγκυρία) τεχνολογικών προτάσεων. Στην εισήγηση θα επιχειρηθεί η παρουσίαση, η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας και οι πολιτικές διασφάλισης ποιότητας του σχεδίου που έχει εκπονήσει το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την επόμενη προγραμματική περίοδο (2020-2022), εστιάζοντας στη σχολική εκπαίδευση και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Ο στρατηγικός σχεδιασμός αξιοποιεί καινοτόμες τεχνολογικές προτάσεις και πολιτικές ανοικτότητας.

Ερευνώ και Ανακαλύπτω εξ Αποστάσεως

(Θάλεια Τσακνιά, Εκπ/κος Αθμιας, Ελληνογερμανική Αγωγή Ανακαλυπτική Μάθηση)

Περιγραφή

Το μάθημα της Φυσικής στην Ε και ΣΤ Δημοτικού παρουσιάζει στους μαθητές την πειραματική διαδικασία και τη διερεύνηση των φυσικών φαινομένων με τη χρήση πειραματικών διατάξεων από απλά μέσα και υλικά. Ο στόχος του είναι να κινητοποιήσει (αυξάνοντας το κίνητρο και το ενδιαφέρον τους για τον πειραματισμό) τους μαθητές να εντάξουν τον πειραματισμό στην καθημερινή τους πρακτική. **Μπορεί αυτή η ανακαλυπτική διαδικασία να πραγματοποιηθεί εξ αποστάσεως και να εξακολουθεί να διατηρεί το ενδιαφέρον των μαθητών σε υψηλό επίπεδο;** Μπορεί να έχει εξίσου σημαντικά μαθησιακά αποτελέσματα στους μαθητές με τη διδασκαλία στο σχολικό εργαστήριο; Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της διδασκαλίας της Φυσικής για 2,5 μήνες σε 300 μαθητές της Ε και ΣΤ Δημοτικού της Ελληνογερμανικής Αγωγής. Συζητάμε τον

παιδαγωγικό σχεδιασμό και την προσέγγιση που ακολουθήθηκε (**βασιζόμενοι στην ανοικτή μάθηση και το ερευνητικά εξελισσόμενο διδακτικό μοντέλο**), παρουσιάζουμε παραδείγματα και καταγράφουμε τη συμμετοχή και το κίνητρο των μαθητών και των μαθητριών μέσα από παρουσιάσεις των πειραμάτων και των διατάξεων που οι ίδιοι και οι ίδιες κατασκεύασαν, τις αλληλεπιδράσεις τους, τους χρόνους απόκρισης στις εργασίες που ανατέθηκαν. **Καταγράφουμε τέλος το ενδιαφέρον των μαθητών για την πειραματική διαδικασία που πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως**

Εικονικά Εργαστήρια και Εξ Αποστάσεως Πειραματισμοί στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών

(Ελευθερία Τσουρλιδάκη, Εκπ/κός Β/θμιας, Ελληνογερμανική Αγωγή)

Περιγραφή

Στην εισήγηση αυτή θα παρουσιαστεί η πλατφόρμα Go-Lab η οποία υποστηρίζει την διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών με βάση την μεθοδολογία της ανακαλυπτικής/διερευνητικής μάθησης και τον πειραματισμό με εικονικά και απομακρυσμένα εργαστήρια. Με γνώμονα την ανοικτότητα, το Go-Lab διαθέτει μια μεγάλη συλλογή ανοικτών εργαστηρίων, υποστηρικτικών εφαρμογών και μαθημάτων και τα κάνει διαθέσιμα σε όλους τους εκπαιδευτικούς. Το υλικό της πλατφόρμας απευθύνεται τόσο σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και σε εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κυρίως εκείνων των Φυσικών Επιστημών.

Κλειστά σχολεία- Ανοικτές Τάξεις- Μελετώντας τους Σεισμούς μέσω του Σχολικού Δικτύου Σεισμογράφων του έργου SNAC

(Δρ. Γεράσιμος Χουλιάρης – Διευθυντής Ερευνών Γεωδυναμικού Ινστιτούτου, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών)

Περιγραφή

Το σεμινάριο παρουσιάζει σε απλά και κατανοητά βήματα όλες τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι εκπαιδευτικοί ώστε να εγκατασταθεί σωστά η επιστημονική εφαρμογή επεξεργασίας κυματομορφών SWARM. Στόχος του σεμιναρίου είναι στο τέλος του οι εκπαιδευτικοί να είναι σε θέση να παρακολουθήσουν σε πραγματικό χρόνο τις καταγραφές των ανοικτών δεδομένων των σεισμογράφων του σχολικού δικτύου SNAC, να μελετήσουν κυματομορφές από σεισμούς που έχουν γίνει στο παρελθόν, να κατανοήσουν την χρονική διαφορά μεταξύ των σεισμικών κυμάτων (και πώς θα μπορεί αυτή να αξιοποιηθεί από σύγχρονα συστήματα ασφαλείας) και να μάθουν να εντοπίζουν το επίκεντρο και το μέγεθος κάθε σεισμού με διάφορους τρόπους και να παράγουν ανοικτά εκπαιδευτικά δεδομένα και ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους.

Θα παρουσιαστεί ως παράδειγμα ο πρόσφατος σεισμός στη Σαντορίνη

Ψυχολογική υποστήριξη φοιτητών/προσωπικού την περίοδο του εγκλεισμού

(Ζωή Γαβριηλίδου, Αντιπρύτανης ΔΠΘ)

Περιγραφή

Στην παρουσίαση αυτή θα αναδείξουμε τις ανάγκες ψυχολογικής υποστήριξης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας και θα παρουσιάσουμε την δραστηριότητα της Δομής Συμβουλευτικής και Προσβασιμότητας του Δ.Π.Θ την περίοδο του εγκλεισμού η οποία αναπτύχθηκε για την κάλυψη των αναγκών αυτών.

Ενισχύοντας την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση (SEL) και την πολλαπλή νοημοσύνη μέσω διαμεσολαβητικών ψηφιακών εργαλείων στην μετά-κορωναιϊό εποχή.

(Ζαχαρούλα Σμυρναίου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, ΕΚΠΑ)

Περιγραφή

Το εργαστήριο αυτό έχει ως σκοπό τη δημιουργία εργαλείων και πρακτικών/δραστηριοτήτων για την ενίσχυση της SEL και της πολλαπλής νοημοσύνης αξιοποιώντας ψηφιακά περιβάλλοντα και διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα (STEM, STEAM, λογοτεχνία). Η SEL είναι μία διαδικασία που βοηθάει παιδιά ακόμη και ενήλικους να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες για την ζωή τους. Η SEL, διδάσκει τις δεξιότητες που όλοι χρειαζόμαστε για να διαχειριζόμαστε τους εαυτούς μας, τις σχέσεις μας με τους άλλους και την δουλειά μας με αποτελεσματικό και ηθικό τρόπο. Αυτές οι δεξιότητες περιλαμβάνουν την αναγνώριση και διαχείριση των συναισθημάτων μας, την ανάπτυξη ενδιαφέροντος και φροντίδας για τους άλλους, την δημιουργία «υγιών» σχέσεων, την λήψη αποφάσεων και την αποτελεσματική επίλυση των προβληματικών καταστάσεων. Πιο συγκεκριμένα, τα πέντε βασικά στοιχεία της SEL είναι: αυτογνωσία (self-awareness), αυτό- διαχείριση (self-management), κοινωνική γνώση (social awareness), ανάπτυξη σχέσεων (relationship-skills), λήψη απόφασης (decision-making). Επίσης, μπορεί να συνδεθεί με την συναισθηματική νοημοσύνη (emotional intelligence), την συναισθηματική παιδεία (emotional literacy), την θετική πνευματική ανάπτυξη (positive development) και την ευεξία (well-being). Όλες αυτές οι δεξιότητες και τα στοιχεία είναι απαραίτητα στους μαθητές στη δύσκολη αυτή εποχή που βιώνουν λόγω του κορωναιϊού. Η SEL πρεσβεύει τον συνδυασμό της θεωρίας με την πράξη. Δεν αρκεί οι εκπαιδευτικοί να γνωρίζουν το θεωρητικό υπόβαθρο της SEL αλλά να την εφαρμόζουν μέσω εργαλείων και δραστηριοτήτων – ως έναν τρόπο- μια επιλογή που θα επηρεάσει τη διδασκαλία τους στην μετά-κορωναιϊό εποχή. Η τεχνολογία με τη σειρά της υποστηρίζει τη SEL και τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης. Οι κατασκευαστές των προγραμμάτων αξιοποιούν τρία είδη νοημοσύνης, τη λογική νοημοσύνη με τη μετάδοση των πληροφοριών, τη χωρικοοπτική με τα χρώματα και τις εικόνες που χρησιμοποιούν και τη λεκτική, με τους όρους που επιστρατεύουν». Επιπλέον, τα ψηφιακά εργαλεία που αφορούν τη δημιουργία δημοσκοπήσεων, ψηφιακών αφηγήσεων ή άλλα web 2 εργαλεία, όπως κοινωνικά εργαλεία, μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση της SEL και την ανάπτυξη των επιμέρους δομικών της στοιχείων στους μαθητές στη μετά-κορωναιϊό εποχή.

Συνεδρίες Εργαστηρίων παρουσιάσεων, Αίθουσα 2, Κυριακή 31/5

Η Ελληνική Ανοικτή Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης Open eClass

(Κωνσταντίνος Τσιμπάνης, Υπεύθυνος Ανάπτυξης Open eClass, ΕΚΠΑ – GUnet, Ιωάννης Εξηνταρίδης, Αλέξανδρος Διαμαντίδης μέλη της ομάδας ανάπτυξης της πλατφόρμας Openeclass -GUNET)

Περιγραφή

Η πλατφόρμα Open eClass (<http://www.openeclass.org>) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης που καλύπτει κάθε εκπαιδευτική ανάγκη. Αναπτύσσεται και υποστηρίζεται ενεργά από το Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο (GUnet) από το Σεπτέμβριο του 2001. Βασίζεται στη φιλοσοφία του Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ) και μάλιστα αποτελεί το μεγαλύτερο και το πιο διαδεδομένο Ελληνικό ΕΛ/ΛΑΚ λογισμικό. Διανέμεται ελεύθερα, χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις, σύμφωνα με την άδεια GNU GPL (General Public License).

Η πλατφόρμα Open eClass βρίσκεται σε φάση λειτουργικής ωριμότητας και χρησιμοποιείται από το σύνολο σχεδόν των Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων της χώρας υποστηρίζοντας ένα μεγάλο πλήθος ηλεκτρονικών μαθημάτων με εκατοντάδες χιλιάδες χρήστες να συμμετέχουν σε αυτά. Παράλληλα χρησιμοποιείται με μεγάλη επιτυχία και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς επίσης και από πολλούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς, φορείς και επιχειρήσεις στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό υποστηρίζοντας δράσεις Τηλεκπαίδευσης.

Σε λειτουργικό επίπεδο η πλατφόρμα Open eClass αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Ηλεκτρονικής Μάθησης για την υποστήριξη δράσεων Τηλεκπαίδευσης ενσωματώνοντας όλα εκείνα τα εργαλεία που απαιτούνται για την αποθήκευση και την παρουσίαση του εκπαιδευτικού περιεχομένου, την αξιολόγηση, τη συμμετοχή, την επικοινωνία και τη διαχείριση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Βασικός προσανατολισμός της πλατφόρμας αποτελεί η υποστήριξη της εκπαιδευτικής δραστηριότητας με τη χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), μέσα από ένα εύχρηστο και ασφαλές περιβάλλον τεχνολογικής αιχμής.

Στη συνεδρία (workshop) της Κυριακής 31/5/2020 10:00-11:15 (Αίθουσα 2) θα παρουσιαστούν τα νέα χαρακτηριστικά της πλατφόρμας, καλές πρακτικές από τα Πανεπιστήμια, σενάρια χρήσης της πλατφόρμας καθώς και σενάρια υποστήριξης της εξ αποστάσεως εξέτασης.

Συνεδρία ΕΑΠ

Εξ αποστάσεως εργαστηριακή εκπαίδευση σε θέματα ενσωματωμένων συστημάτων και IoT

(Θεοφάνης Ορφανουδάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Σχολής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας)

Ανοικτά εργαστήρια Arduino & FPGA

(Δρ. Βασίλης Φωτόπουλος, Υπεύθυνος Εργαστηρίου Ψηφιακών Συστημάτων)

Ανοικτές Τεχνολογίες – Ανοικτό Υλικό και Λογισμικό για Εργαστηριακή Εξάσκηση Φοιτητών Πληροφορικής στην ΕξΑΕ & Ανάπτυξη Ενσωματωμένων Συστημάτων
(Αναστάσιος Φαναριώτης, Ερευνητικός Συνεργάτης Ε.Α.Π.)

eTwinning Groups: Ανοικτές Ψηφιακές Κοινότητες για συλλογική μάθηση κ επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών της Ευρώπης
(Θεοδώρα Γκένιου, ESL Group moderator, Αγγελική Κουγιουρούκη, Creative Classroom Group moderator).

Περιγραφή

Αντικείμενο του συγκεκριμένου εργαστηρίου είναι η παρουσίαση των eTwinning Groups, των ανοικτών ψηφιακών κοινοτήτων για συλλογική μάθηση και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών της Ευρώπης. Θα παρατεθούν πρακτικά βήματα δημιουργίας, διαχείρισης και δράσης ενός eTwinning Group καθώς και οι δυνατότητες που προσφέρονται σε παρόμοιες ανοικτές ψηφιακές εκπαιδευτικές κοινότητες. Στην υλοποίηση του εργαστηρίου περιλαμβάνεται η παρουσίαση δύο παρόμοιων πολυπληθών ψηφιακών κοινοτήτων με συγκεκριμένη στοχοθεσία και ποικιλία δράσεων στα χρόνια λειτουργίας τους, με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών από όλη την Ευρώπη σε συνεργατικές δράσεις μάθησης και επαγγελματικής ανάπτυξης προσανατολισμένες σε θεματικούς άξονες με ποικίλη θεματολογία και παραγόμενο υλικό. Στην υλοποίηση του εργαστηρίου περιλαμβάνεται η παρουσίαση δύο παρόμοιων πολυπληθών ψηφιακών κοινοτήτων με συγκεκριμένη στοχοθεσία και ποικιλία δράσεων στα χρόνια λειτουργίας τους, με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών από όλη την Ευρώπη σε συνεργατικές δράσεις μάθησης και επαγγελματικής ανάπτυξης προσανατολισμένες σε θεματικούς άξονες με ποικίλη θεματολογία και παραγόμενο υλικό. Σκοπός του εργαστηρίου είναι να εξοικειωθούν οι εκπαιδευτικοί με τις προστατευμένες από την eTwinning πλατφόρμα ανοικτές ψηφιακές κοινότητες, να γίνουν μέλη παρόμοιων εκπαιδευτικών κοινοτήτων και εμπνεόμενοι από τις δυνατότητες συλλογικής μάθησης και επαγγελματικής ανάπτυξης να επωφεληθούν από τις διαθέσιμες συλλογές και το ήδη δημοσιευμένο παιδαγωγικό υλικό. Λέξεις κλειδιά: eTwinning Groups, Ανοικτές ψηφιακές κοινότητες, άτυπη/συλλογική/ομότιμη μάθηση, επαγγελματική ανάπτυξη

eTwinning Schools: ανοικτό υποστηρικτικό συνεργατικό δίκτυο

(Μαρία Βασιλοπούλου, εκπαιδευτικός, ΕΥΥ της δράσης eTwinning, εκπ/κος, πρεσβευτής eTwinning, Ναταλία Τζιτζη, εκπ/κος, πρεσβευτής eTwinning)

Περιγραφή

Τα Σχολεία eTwinning ακολουθούν την ολιστική προσέγγιση (whole school approach), εμπλέκουν την ηγεσία του σχολείου και το σύνολο των εκπαιδευτικών σε συνεργατικές δράσεις, δίνουν προβάδισμα στους/στις μαθητές/τριες και καταδεικνύουν με υποδειγματικό τρόπο πώς ολόκληρα σχολεία μπορούν να ωφεληθούν από το eTwinning. Προάγουν ενεργά τις αξίες και την παιδαγωγική του eTwinning, αποτελούν σημείο αναφοράς για την τοπική κοινότητα και συνιστούν πρότυπο για άλλα σχολεία. Στο εργαστήριο «eTwinning Schools: ανοικτό, υποστηρικτικό, συνεργατικό δίκτυο» οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί θα

παρακολουθήσουν τα βήματα συμπλήρωσης της αίτησης για Ετικέτα Σχολείου eTwinning, θα εμπνευσθούν και θα καθοδηγηθούν με απτά παραδείγματα για να ενσωματώσουν το eTwinning στις πολιτικές, την πρακτική, την δικτύωση και την επαγγελματική ανάπτυξη του σχολείου, θα ανακαλύψουν το Όραμα των Σχολείων eTwinning και πώς μπορεί αυτό να επιτευχθεί.

Ανοικτά σχολεία σε ανοικτές κοινωνίες για την υποστήριξη της υπεύθυνης έρευνας και καινοτομίας στην εκπαίδευση stem (Από το ευρωπαϊκό έργο OSOS στο R4C)
(Δρ. Γεωργία Φέρμελη, Σύμβουλος Α΄, Προϊσταμένη του Γραφείου Επιστημονικών Μονάδων Β΄ κύκλου στο ΙΕΠ)

Αντικείμενο της εισήγησης αποτελεί η παρουσίαση μιας προσπάθειας προώθησης της έννοιας του «**Ανοιχτού Σχολείου**», μέσα από τα ευρωπαϊκά έργα «**Open Schools for Open Societies – OSOS**» και **ReflectingforChange(R4C)**.

Σύμφωνα με τη φιλοσοφία του προγράμματος «**Open Schools for Open Societies – OSOS**», τα σχολεία αποτελούν θερμοκοιτίδες εξερεύνησης και ανακάλυψης και μπορούν να αποτελέσουν χώρους ανάπτυξης και υποστήριξης της καινοτομίας. Μέσα σε ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, εκπαιδευτικοί και μαθητές/μαθήτριες αναζητούν, με **βασικό άξονα τις φυσικές επιστήμες και τα αντικείμενα του STEM** σε θεματικές που **συνδέονται με σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις**, τη νέα γνώση και μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία την καλλιέργεια ικανοτήτων και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων απαραίτητων στον σύγχρονο κόσμο. Κάθε «σχολείο» θέτει το δικό του όραμα για το «ανοικτό σχολείο», το οποίο καλείται να υποστηρίξει με την ανάπτυξη πρωτότυπων μαθησιακών εμπειριών υποστηριζόμενων με τα κατάλληλα εκπαιδευτικά εργαλεία που διευκολύνουν όλες τις μαθήτριες και όλους τους μαθητές να συμμετέχουν με ενεργό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία.

Η προσπάθεια ενισχύεται και διευρύνεται με το πρόγραμμα **Reflecting for Change(R4C)** το οποίο έχει ως προτεραιότητα την προαγωγή της χρήσης «εργαλείων του αναστοχασμού» προκειμένου να υποστηριχθεί η καινοτομία και η συστημική αλλαγή στα σχολεία. Στο πρόγραμμα **Reflecting for Change(R4C)** η καινοτομία γίνεται αντιληπτή ως η οδός του σχολείου προς την ψηφιακή ωριμότητα (**e-maturity**) και την ολοκληρωμένη χρήση των ΤΠΕ, και κυρίως ως η οδός του σχολείου προς την «ανοικτότητα» (Έργο OSOS) η οποία καθίσταται έκδηλη στη σχέση του με τους εξωτερικούς εταίρους, στη δέσμευση των γονέων, στην προώθηση της ευημερίας της κοινότητας ως συνόλου, στην ικανότητα του σχολείου να συνδυάσει την υλοποίηση του προγράμματος σπουδών με μία μελέτη των τοπικών προκλήσεων, στην προθυμία και ικανότητά του να μοιραστεί τα επιτεύγματά του με άλλα σχολεία και στη δέσμευσή του στις προκλήσεις της σύγχρονης Υπεύθυνης Έρευνας και Καινοτομίας (RRI).

*Στην προσπάθεια υποστήριξης του «ανοικτού σχολείου» μέχρι σήμερα συμμετείχαν περισσότερα από **230** σχολεία από την Ελλάδα (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια) από όλους τους τύπους σχολείων (Ημερήσια, Εσπερινά, Μουσικά, Καλλιτεχνικά, Ειδικά, Γενικά και Επαγγελματικά) από όλη τη χώρα, ενώ συνολικά συμμετείχαν περισσότερα*

από **1.100** σχολεία από **11** χώρες, **80.000** μαθητές/μαθήτριες που ανέπτυξαν περισσότερα από **1.100** πρότζεκτ και **2.200** εκπαιδευτικοί.

Επιμόρφωση Μαθητών και Εκπαιδευτικών μέσω διαδικτύου: Προγραμματισμός σε περιβάλλον Scratch ,
(Κοφτερός Αλέξανδρος)

Περιγραφή

Με το κλείσιμο των σχολείων τον Μάρτιο, η εκπαίδευση μεταφέρθηκε στο διαδίκτυο. Ανάμεσα στα αντικείμενα τα οποία διδάσκαμε σε Δ' Δημοτικού, ήταν ο προγραμματισμός σε περιβάλλον Scratch. Δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης των μαθητών, μέσω διαθεματικής προσέγγισης διδασκαλίας Μαθηματικών και Προγραμματισμού, ενώ ταυτόχρονα δημιουργήθηκαν και προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στις βασικές δεξιότητες διεξαγωγής μαθημάτων μέσω διαδικτύου. Οι επιμορφώσεις εκπαιδευτικών είχαν σημαντική επιτυχία με συμμετοχή στα webinars πέραν των 200 ατόμων κάθε φορά, και με συνεχή στήριξη μέσω email και messenger, ενώ η αξιολόγηση της προόδου των μαθητών γινόταν μέσα από τα πρότζεκτ και τις εργασίες που καλούνταν να ολοκληρώσουν.

Δυνατότητες και προοπτικές του Πληροφοριακού Συστήματος Σχολείου Σίσυφος για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που επέφερε στον τομέα της εκπαίδευσης η πανδημία του κορωνοϊού.

(Παπαδακάκης Νεκτάριος, Εκπ/κός ΠΕ86)

Περιγραφή

Σύντομη περιγραφή: Ένα [Πληροφοριακό Σύστημα Σχολείου \(School Information System – SIS\)](#) αποσκοπεί στην ενίσχυση του σχολείου στους τομείς: Οργάνωση – Ενημέρωση – Επικοινωνία – Εκπαίδευση. Πώς το Πληροφοριακό Σύστημα Σχολείου Σίσυφος, ένα ελεύθερο, ανοιχτού κώδικα, διαδικτυακό πληροφοριακό σύστημα, συνέδραμε στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που επέφερε στον τομέα της εκπαίδευσης η πανδημία του κορωνοϊού; Ποιά υπήρξε η συμβολή του στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την εξ αποστάσεως λειτουργία του σχολείου κατά την διάρκεια των αυστηρών περιοριστικών μέτρων λειτουργίας του; Ποιά υπήρξε η συμβολή του στην επανέναρξη της λειτουργίας του σχολείου που πλέον αξιώνει φυσική παρουσία μαθητών και καθηγητών; Ποιά είναι σήμερα η συμβολή του στην προστασία μαθητών, γονέων και καθηγητών από την πανδημία του κορωνοϊού; Παρακαταθήκη – Προοπτικές εξέλιξης του συστήματος.

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες

(Τσιαστούδης Δημήτριος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Α.Π.Θ, Ειδικό Γυμνάσιο και Λύκειο ΕΑΕ Κωφών και Βαρήκων Πανοράματος)

Πραγματικά πειράματα από απόσταση για όλες τις βαθμίδες

(Νικόλαος Δίντσιος, Διδάκτωρ Α.Π.Θ., Πειραματικό Λύκειο, Θεσσαλονίκης, Χαρίτων Πολάτογλου, Καθηγήτριας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Φυσικής, Θεσσαλονίκη).

Συνεδρία Ολομέλειας, κλείσιμο διημερίδας.

Τηλεκπαίδευσης κληρονομιά: Από τις ανησυχίες στις ευκαιρίες που επιλέγουμε

Την συζήτηση συντόνισε ο Χατζηλάκος Θανάσης, Καθηγητής Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και Ινστιτούτο Κύπρου και συμμετείχαν οι:

- **Κόλλιας Στέφανος**, Καθηγητής ΕΜΠ, Πρόεδρος ΔΣ ΕΔΥΤΕ
- **Αναστασιάδης Πάνος**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης, Διευθυντής Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
- **Τσινάκος Αύγουστος**, Καθηγητής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Διευθυντής ΑΕΤΜΑ Lab.
- **Παρασκευάς Μιχάλης**, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Δ/ντής ΠΣΔ

με σχολιαστές τους: Γλέζου Κατερίνα, Κοφτερός Αλέξανδρος, Τζιμόπουλος Νίκος

Στην αρχή έγινε μια σύντομη παρουσίαση των τραπεζιών Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Κατόπιν έγινε μια καταγραφή των ερωτημάτων για την επόμενη μέρα όπως:

Πώς θα αξιοποιήσουμε στο μέλλον αυτή την εμπειρία;

Αλλάζει ο παραδοσιακός τρόπος διδασκαλίας ή μεταφέρουμε τον ίδιο τρόπο στη ΕΞΑΕ;

Να βρεθεί ένας τρόπος να μάθουμε να χρησιμοποιούμε αυτά τα εργαλεία.

Είναι δυνατόν να συνδυαστεί η ταυτόχρονη η σύγχρονη και η δια ζώσης διδασκαλία;

Συζήτηση για τις Υποδομές

Η καλή πρακτική στη συνεργεια μεταξύ ιδρυμάτων (Τριτοβάθμια)

Ποιο θα είναι το μάθημα που θα μπορούσαν να πάρουν όλες οι βαθμίδες για την εξ αποστάσεως αξιολόγηση;

Πώς όλη αυτή η γνώση και η καινοτομία που έρχεται δε θα καταστρέψει όλες αυτές τις βαθμίδες εκπαίδευσης;

Ποιες είναι οι ισότητες και οι ανισότητες που προκύπτουν από όλη αυτήν την πραγματικότητα;

Ο προεδρεύων έθεσε το ερώτημα: Μπορούμε να φανταστούμε την εκπαίδευση τα επόμενα δύο χρόνια; Και οι συμμετέχοντες απάντησαν:

κ. Πάνος Αναστασιάδης

Ή ρόλος της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης να εμπλουτίσει τη δια ζώσης μάθηση και όχι να την αντικαταστήσει

Ή σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι υπόθεση της τεχνολογίας, αλλά μια παιδαγωγική διαδικασία.

Ή τηλεδιάσκεψη από μόνη της δεν κάνει μάθημα.

Ή προσκαλούμε την τεχνολογία να υπηρετήσει την μαθησιακή διαδικασία και όχι το αντίστροφο.

Η κατανόηση της μαθητοκεντρικής διάστασης της ΕξαΕ να μπολιάσει την εκπαιδευτική διαδικασία όταν γυρίσουμε πίσω

κ. Στέφανος Κόλλιας

Ή στο πλαίσιο των τελευταίων 3 μηνών έγιναν πράγματα που δε θα γινόταν χωρίς την πανδημία.

Ή οτιδήποτε εμφανίστηκε ψηφιακά τώρα, η μελέτη του έχει αρχίσει πολύ νωρίτερα από πλευράς ψηφιακής διακυβέρνησης

Ή χρειάζεται εμπλοκή όλων των εταίρων για να οδηγηθούμε σε πιο μεσοπρόθεσμες λύσεις.

Ή το σχολείο του μέλλοντος θα εξελιχθεί δυναμικά.

Ή θα υπάρχουν οι τεχνολογικοί πόροι και πρέπει να φροντίσουμε την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίησή τους.

κ. Παρασκευάς Μιχάλης

Ή υπάρχουν δύο σχολές σκέψης για αλλαγή στα Πανεπιστήμια:

A) το προβλήματα είναι κάτι προσωρινό

B) μεγάλη αλλαγή σε όλο το οικοσύστημα της εκπαίδευσης – η μεικτή εκπαίδευση θα γενικευτεί. Δε θα αντικαταστήσει ΕξαΕ την δια ζώσης εκπαίδευση

Ή μεικτή εκπαίδευση θα υπάρξει παντού, όπου δεν υπάρξει τα πανεπιστήμια θα πρέπει να λειτουργήσουν με άλλο τρόπο

Ή Εκπαίδευση 4.0 είναι διαπίστωση ότι λόγω της 4ης βιομηχανικής επανάστασης χρειάζονται πιο γρήγορες προσαρμογές δεξιοτήτων των εργαζομένων :

Στενότερες συνδέσεις πανεπιστημίων και παραγωγής

Σε διάφορα χρονικά στάδια και διαφορετικούς παρόχους

Συνδυασμός γνώσεων

κ. Αύγουστος Τσινάκος

Άλλαγή στην πολιτική των πανεπιστημίων

Γρήγορα αντανακλαστικά των ιδρυμάτων που μπόρεσαν να κρατήσουν όρθια τη διδασκαλία και με πιο μεγάλη επιτυχία μέσα από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Καλή σύμπραξη ιδεών και δεξιοτήτων ανάμεσα στους επιστήμονες

Η κοινωνία είναι κερδισμένη

Η ΕξαΕ δημιούργησε ευκαιρίες συμμετοχικότητας στα ΑμΕΑ

Ευκαιρίες για άτομα που ζουν στις φυλακές – να μην αποκλείουμε κανέναν από το δικαίωμα στην εκπαίδευση

Για την παιδαγωγική αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων η κ. Γλέζου Κατερίνα είπε:

Ήως λειτούργησαν αυτά που κάναμε τα τελευταία 20 χρόνια;

Παιδαγωγική αξιοποίηση των εργαλείων που διαρκώς εξελίσσονται

Η μαγιά υπάρχει και όταν εξοικειωθείς με ένα εργαλείο μπορείς να μεταβείς σε ένα άλλο

Με ποιο τρόπο δίνουμε περισσότερες ευκαιρίες στους μαθητές να μάθουν

Κανένα εργαλείο δεν είναι η πανάκεια. Χρησιμοποιούμε τα εργαλεία για να εξυπηρετήσουμε καλύτερα τους στόχους μας.

Πρέπει να προσδιορίσουμε και τι είναι αυτό που πρέπει να μάθουν. Το ζήτημα είναι να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, να στέκονται κριτικά στις πληροφορίες και στα εργαλεία

Να έχουν οι εκπαιδευτικοί στην φαρέτρα τους πολλά εργαλεία

Ήως θα οδηγηθούμε σε ένα δημοκρατικό σχολείο που θα κυβερνά ο Μεγάλος Αδελφός

Ήως θα εμπλουτίσουμε τους ορίζοντες των μαθητών για μια δημοκρατική κοινωνία

Για Ίσες Ευκαιρίες ο κ. Νίκος Τζιμόπουλος είπε:

ΑμΕΑ – ψηφιακό χάσμα

Το σχολείο δίνει κάποιου είδους ισότητα – π.χ. έχουν όλοι τα ίδια βιβλία

Για την εκπαίδευση από το σπίτι δεν υπάρχει ισότητα ευκαιριών για όλους

Αν δεν έχουν όλοι κάτι σημαίνει ότι δεν μπορούμε να το κάνουμε

Οι ευκαιρίες στους μαθητές ήταν ίσες;

Οι συνθήκες στο σπίτι δεν επηρεάζουν τους μαθητές;

Για να έχει την πρόσβαση αρκεί ένα κινητό και μια σύνδεση (μπορεί η πολιτεία να το προσφέρει)

΄Κινητή μάθηση – με δικιά του συσκευή να έχει πρόσβαση σε όλα αυτά

΄Θα μειώσει τις ανισότητες παρά θα τις αυξήσει, αλλά να γίνει με σχέδιο και με εμπλοκή της πολιτείας

΄Λογισμικό ελέγχου των κινητών συσκευών μέσα στην τάξη

΄Να υπάρξει μία αποθήκη των εφαρμογών που μπορούν να χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές

΄Το δημόσιο σχολείο με δημόσιες υποδομές για όλους θα μπορέσει να προσφέρει ίσες ευκαιρίες για όλους

Στην συνέχεια ο πρόεδρος έθεσε το ερώτημα για τις “κάμερες στις τάξεις” και αναφέρθηκαν οι εξής προβληματισμοί:

΄Ποιες τεχνολογίες μπορούν να προσεγγίσουν τις καλύτερες παιδαγωγικές προσεγγίσεις; Πώς θα της χρησιμοποιήσουμε προστατευόμενοι;

΄Μέσα από την αγωγή θα πρέπει να μάθουμε στον μαθητή και τη χρήση της τεχνολογίας.

΄Είναι διαφορετικό να γίνεται η μετάδοση του μαθήματος που διαμεσολαβείται στην τάξη.

΄Μπορεί να υπάρχουν ατυχή συμβάντα και διάφορα θέματα που βάλουν τους μαθητές.

΄Να προστατευτούν τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών και να διαφυλάξουμε την ιερότητα της μαθησιακής διαδικασίας

΄Να υπάρχει παιδαγωγική ελευθερία του διδάσκοντα / Να υπάρχει κλίμα εμπιστοσύνης μέσα στην τάξη

΄ Να βρεθεί τρόπος εκπαίδευσης και για τα παιδιά και στο σχολείο και για αυτά που είναι σπίτι.

΄Θα μπορούσε ο καθηγητής να μοιραστεί την οθόνη του και να μη φαίνεται.

΄Δεν υπάρχουν υποδομές και εξοπλισμός για να υποστηρίξει τη ζωντανή μετάδοση.

΄Αποτελεί ένα βήμα οπισθοχώρησης το γεγονός ότι μιλάμε για τις κάμερες.

΄Αν η κάμερα εγκατασταθεί αποστεώνει την παιδαγωγική διαδικασία της μάθησης. Δεν είναι συμβατό με το όραμα του ανοιχτού σχολείου.

΄Πρόταση: Η εκπαιδευτική τηλεόραση μπορεί να καλύψει σε μεγάλο βαθμό την ανάγκη ΕΞαΕ

Με την ολοκλήρωση της διημερίδας αναφέρθηκαν τα συμπεράσματα:

΄Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο – αναγκαιότητα δικτύων γιατί όπου εργαζόμαστε με δίκτυα τα καταφέρνουμε καλύτερα

Το ΠΣΔ παρέθεσε μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική για αναβάθμιση σε δικτυώσεις, ψηφιακές υπηρεσίες, αναβάθμιση υφιστάμενων και δημιουργία νέων ψηφιακών υπηρεσιών.

Για βέλτιστη απόδοση στην ΕξαΕ χρειαζόμαστε υποδομές (οπτικές ίνες, περιεχόμενο). Απαιτείται στρατηγική και να υπάρχει περιβάλλον ευσταθές και να δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν ότι καλύτερο για την τάξη τους.

Οι τεχνολόγοι να μπορούν να παράσχουν τις καλύτερες υποδομές στους εκπαιδευτικούς. Η ανάπτυξη ανοιχτών υποδομών χρειάζεται πόρους.

Πιο βασικό σημείο είναι να νιώθουμε ότι όλοι είμαστε σε ένα ασφαλές περιβάλλον.

Να καταφέρουμε να εμπλακούν οι μαθητές μας σε αυτή τη διαδικασία.

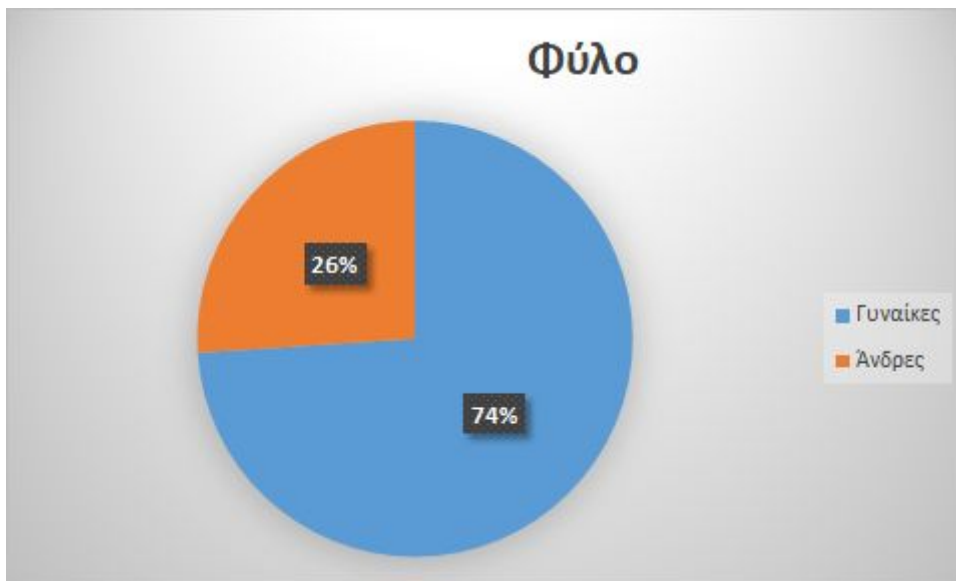
Πρόταση για ειδικές αίθουσες βιντεοσκόπησης διδασκαλιών και καλών πρακτικών.

Καταληκτική τοποθέτηση του προέδρου με σύνοψη συμπερασμάτων με ανοικτές τεχνολογίες, ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους και ανοικτό μυαλό στην εκπαίδευση.

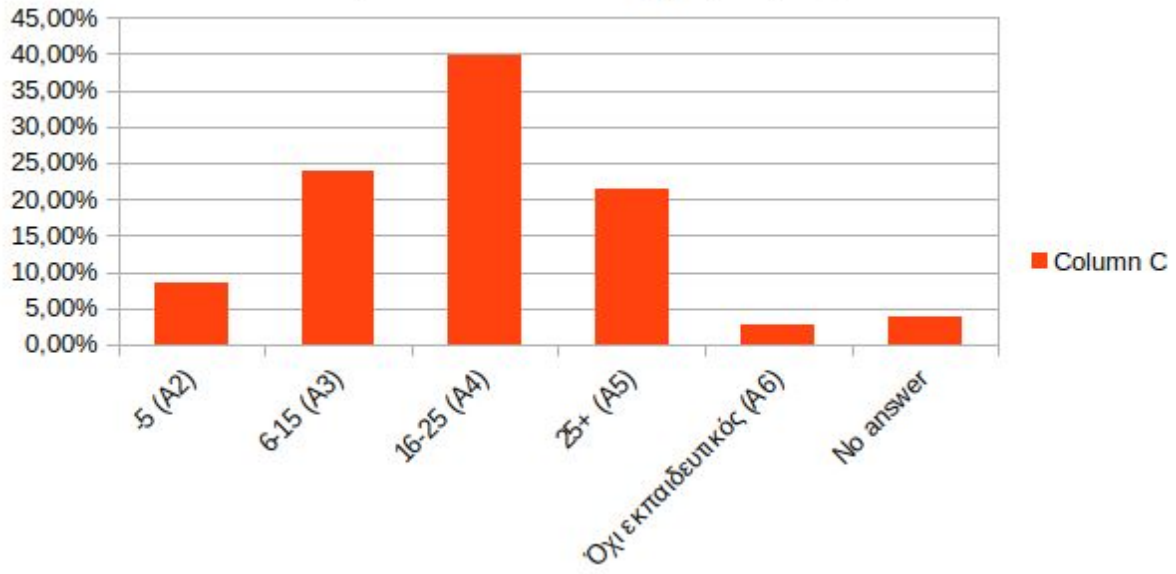
Στατιστικά

2606 συμμετέχοντες στην διημερίδα απάντησαν το ανώνυμο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της σε ερωτήσεις που αφορούσαν δημογραφικά στοιχεία, αξιολόγηση των ομιλητών, αξιολόγηση των συνεδριών και των εισηγήσεων/παρουσιάσεων/ εργαστηρίων, την οργάνωση και τη ποιότητα της διημερίδας, ενώ κατέθεσαν προτάσεις και απόψεις σχετικά με το περιεχόμενο και μελλοντικές δράσεις.

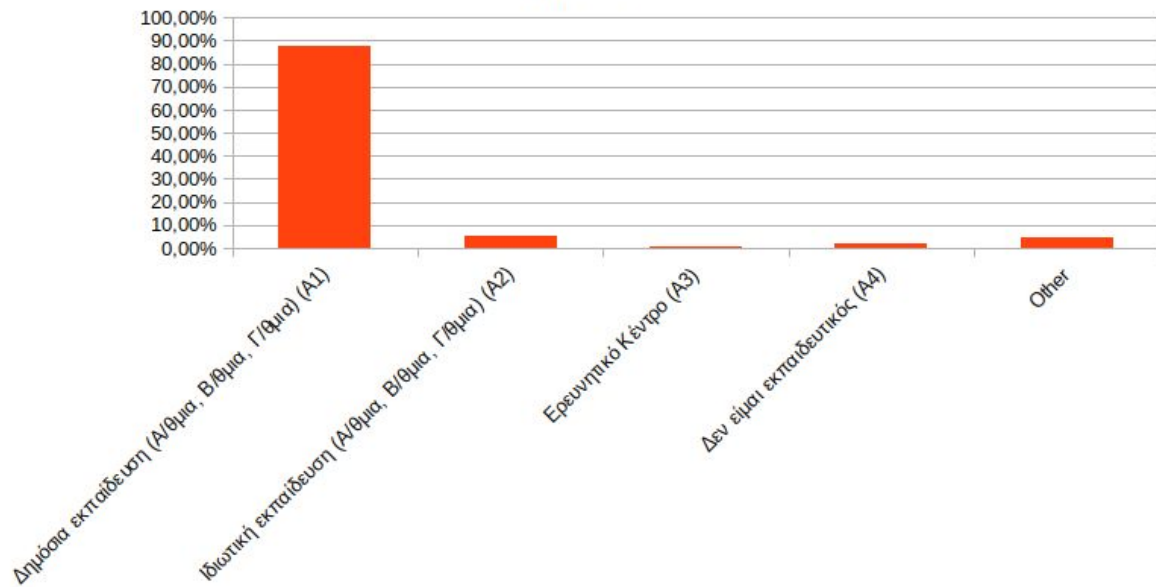
Ερωτήσεις - Γραφήματα

Χρόνια Εκπαιδευτικής Εμπειρίας

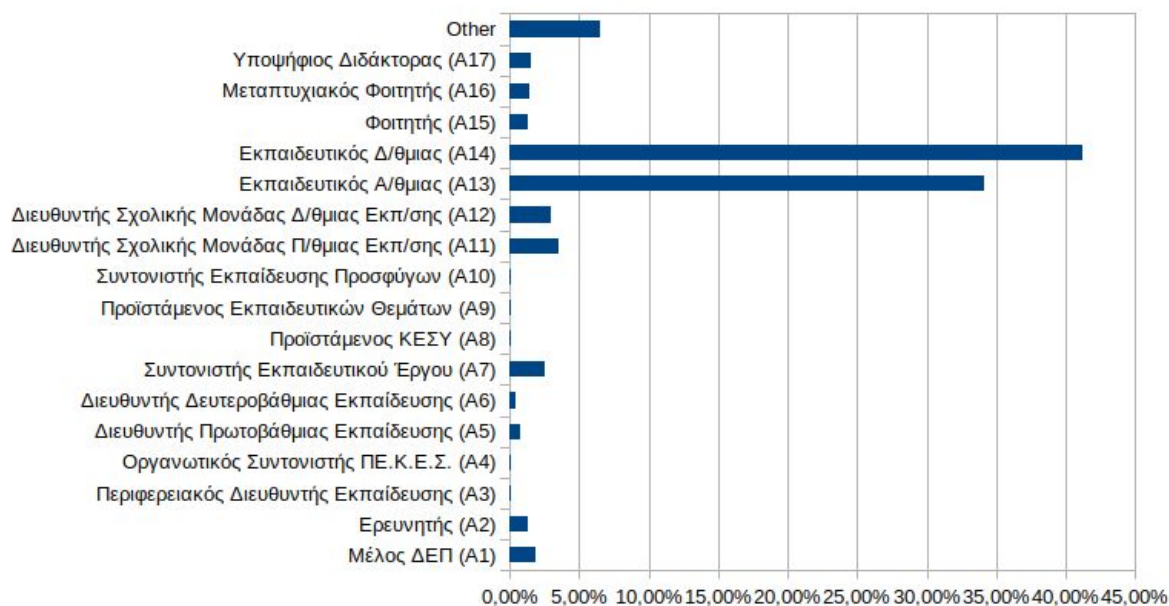

Εργάζεστε

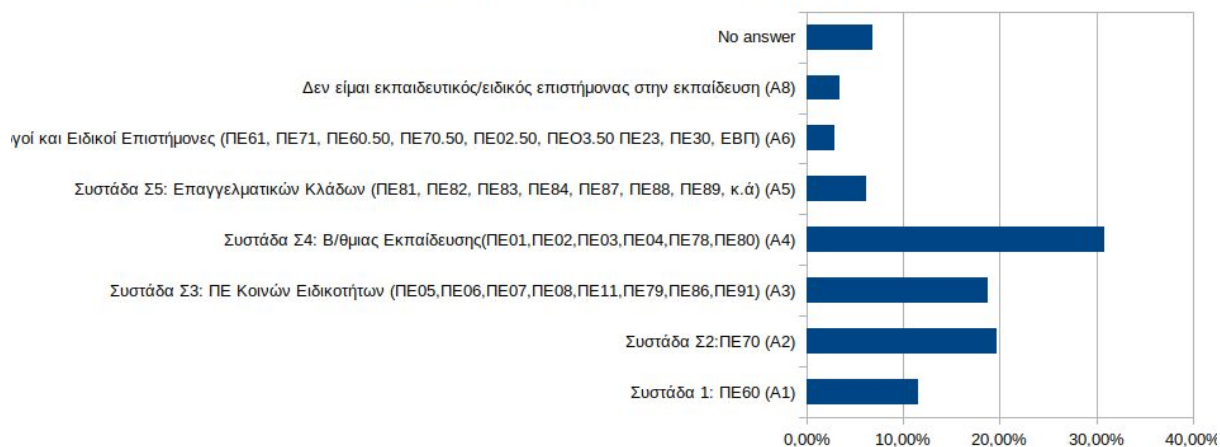

Ιδιότητα

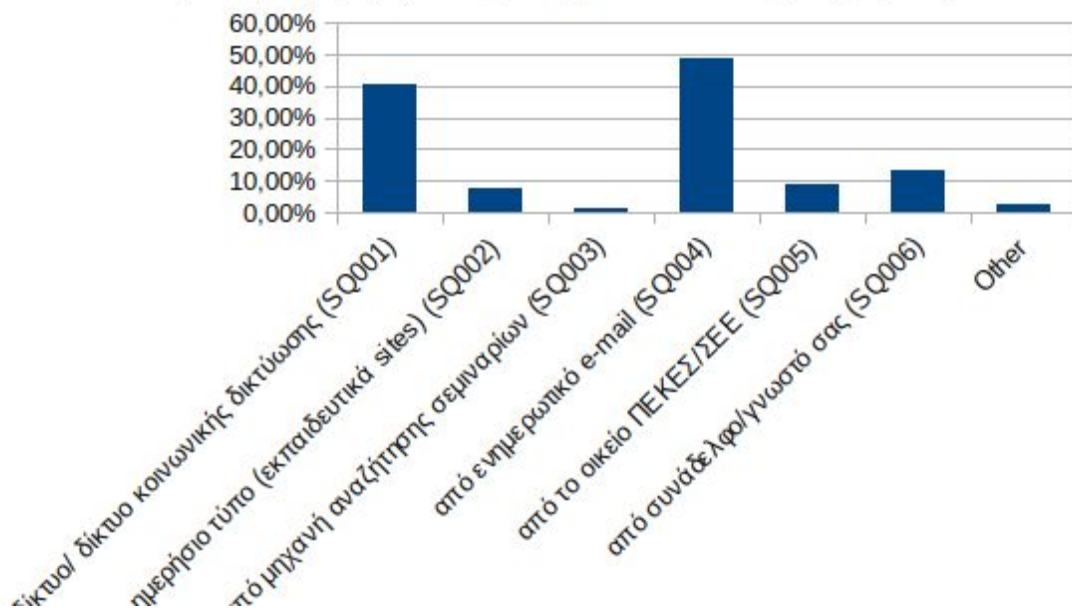
Συστάδες (Ομάδες) Ειδικοτήτων για εκπ/κούς Α/θμιας, Β/θμιας

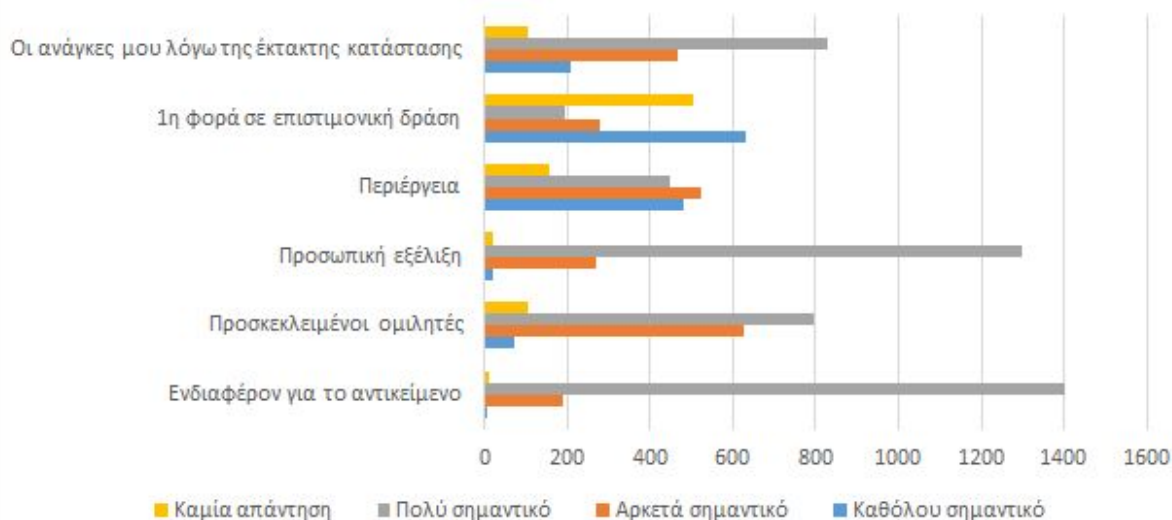
Διδάσκω / εργάζομαι σε

Πώς πληροφορηθήκατε για την Διαδικτυακή Διημερίδα;

Ποια είναι τα κίνητρα που σας οδήγησαν να συμμετάσχετε στην Διαδικτυακή Δημερίδα

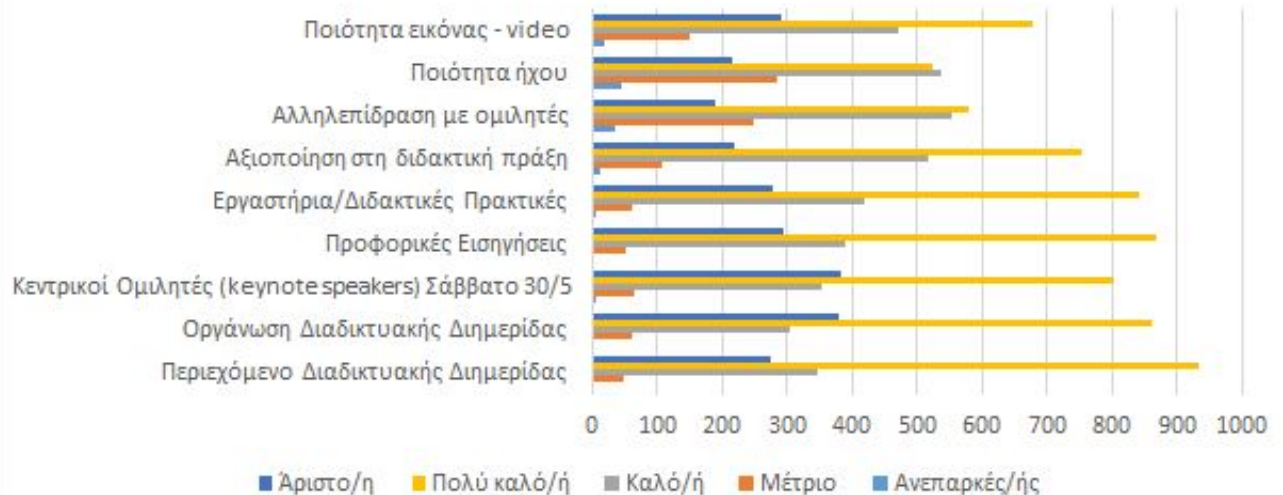
Θεωρείτε ότι αποκτήσατε νέες και σημαντικές γνώσεις στην Διαδικτυακή Δημερίδα;

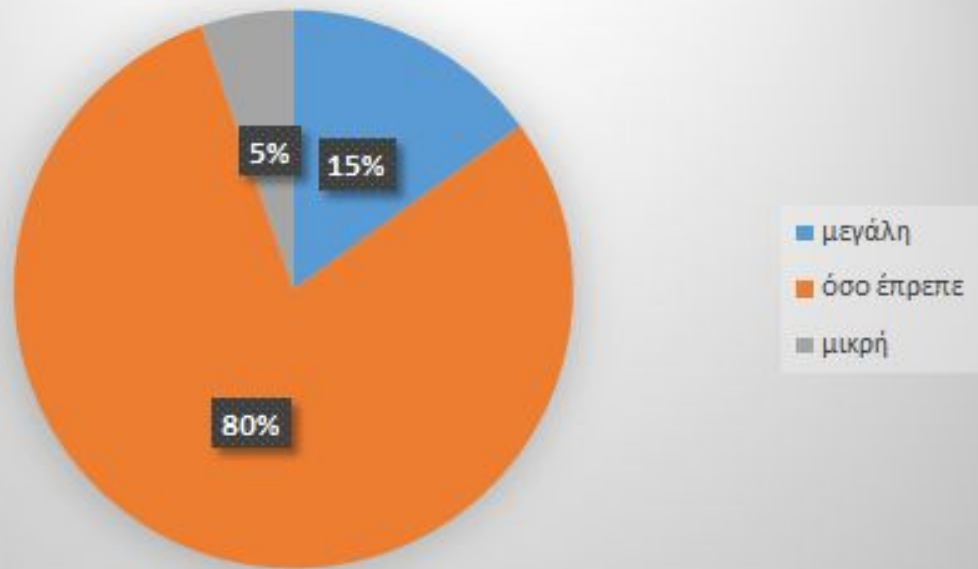
Από ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι αποκομίσατε τις σημαντικότερες γνώσεις/ ωφεληθήκατε περισσότερο;

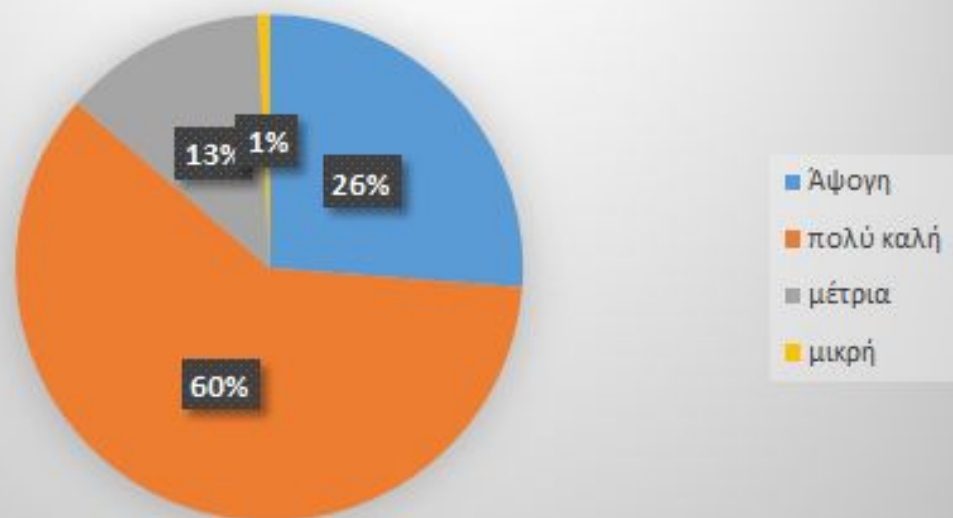
Βαθμός ικανοποίησης για ..

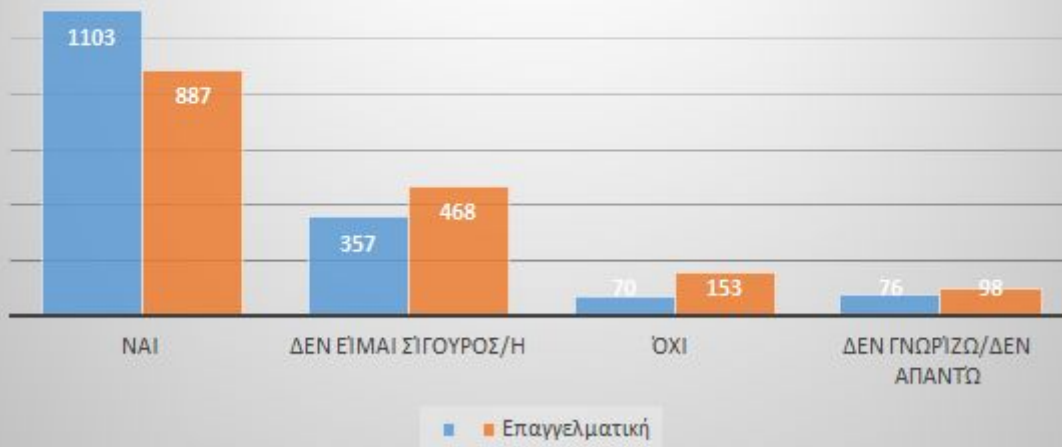
Η διάρκεια της Διαδικτυακής Δημερίδας ήταν:

Η τεχνική υποστήριξη της Διαδικτυακής Δημερίδας ήταν

Θεωρείτε ότι η συμμετοχή σας θα συμβάλει στην
επιστημονική, επαγγελματική σας εξέλιξη

Θα σας ενδιέφερε να παρακολουθήσετε και
άλλη Διαδικτυακή ημερίδα;

